

Børne- og Familieområdet

Handicapkompenserende ydelser til børn og unge

Hjørring Kommune

Vejledende serviceniveau for Serviceloven

vedr.

Merudgifter jf. § 41

2018

Indhold

Merudgifter	5
Formål	5
Personkreds (modtager af ydelsen)	5
Betingelser for at modtage ydelsen	6
Målgruppe - barnets funktionsevne eller lidelse	6
Forsørgelse i hjemmet	7
Nødvendig merudgift	8
Ingen dækning, hvis udgiften kan dækkes efter andre regler	8
Ophold eller ferie i udlandet	13
Sandsynliggørelse eller dokumentation af merudgifterne	14
Beregning af merudgiftsydelsen	14
Enkeltudgifter	15
Opfølgning og regulering	15
Borgerens oplysningspligt	16
Frist for sagsbehandling	16
Partshøring	16
Anke	17
Eksempler på merudgifter	17
Hvilke sandsynliggjorte merudgifter der kan ydes tilskud til efter § 41	17
Aflastning ud af hjemmet, afløsning i hjemmet, formålsbestemt aktivitet ud af hjemmet og voksenbetalt barnepige	18
Befordring	19
Beklædning/fodtøj	23
Bolig og boligskit	25
Briller	27
Børneeksem	28
Cykler og særligt udstyr	30
Drift af bil	30
Ferie	40
Forsikringer	41

Fritidsaktiviteter	41
Fritidstilbud (Special-SFO og SFO).....	43
Handicaprettede kurser	43
Kost og diætpræparater	45
Konsulentbistand som merudgift	50
Medicin	50
Medicintilskudsberegning	53
Plejeartikler/personlig hygiejne	53
Rengøring	53
Sygehusophold	54
Vask og tørring	55
Vådligger	56
Bleer	56
Vådliggerlagen	57
Ekstra vask og tørring.....	57
Renovation.....	57
Andre udgifter	58
Eksempler på merudgifter, der som udgangspunkt ikke bevilges efter Servicelovens § 41:.....	58
Børneulykkesforsikringer	58
Computere, computermus, IPads og smartphones og andet elektronisk udstyr	58
Computerspil.....	59
Emla-plastre	59
For tidligt fødte børn.....	59
Kanylebokse og andre artikler til behandlingen.....	59
Kontingenter til handicapforeninger	60
Musikterapi	60
Ortopædisk fodtøj	60
Psykolog og anden behandling	60
Rengøring	60
Rådgivning	61
Særligt legetøj	61
Uddannelse	61

Visualiseringsprogrammer	61
Ødelæggelser og slitage	61

Merudgifter

([Serviceloven § 41](#))

Formål

Formålet med ydelsen er at medvirke til:

- At børn og unge med funktionsnedsættelse kan forblive i familien og dermed undgå anbringelse på institution eller lignende, såfremt hensynet til barnets bedste tilsiger dette.
- At familien kan leve så normalt som muligt på trods af og med barnets/den unges nedsatte funktionsevne eller den kroniske/langvarige lidelse.
- At hindre at barnets/den unges nedsatte funktionsevne eller kroniske/langvarige lidelse forværres eller får andre og mere alvorlige følger.

Bestemmelsen giver således hjemmel til at dække de udgifter, som familien ikke ville have haft, hvis barnet/den unge ikke havde en nedsat funktionsevne eller en kronisk/langvarig og indgribende lidelse. Den nødvendige merudgift er således differencen mellem den udgift, forældrene har ved forsørgelsen af barnet/den unge med funktionsnedsættelsen og forsørgelsen for et barn/ung uden en funktionsnedsættelse. Der foretages altid en individuel helhedsvurdering ud fra barnets funktionsnedsættelse.

Det er den samlede nedsættelse af funktionsevnen, der skal lægges til grund ved vurderingen af, om et barn er omfattet af målgruppen og forældrene er i personkredsen for merudgifter og dermed har ret til dækning af disse. Et barn med flere lidelser behøver ikke at være omfattet af målgruppen for hver enkelt lidelse for, at merudgifter ved forsørgelsen af barnet i hjemmet kan dækkes. Det er den samlede funktionsevne, der skal være betydeligt nedsat og indgribende. Det er dog en forudsætning, at den enkelte lidelse og den deraf følgende funktionsnedsættelse, er kronisk eller langvarig, og at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne, samt at der er tale om nødvendige merudgifter ved forsørgelsen af barnet i hjemmet.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [92-12](#) om nødvendige merudgifter – børn – personkreds - funktionsevnevurdering

Personkreds (modtager af ydelsen)

Følgende personer er omfattet af personkredsen:

- Forældremyndighedens indehaver
- Biologiske forældre uden forældremyndighed – også forældre med bopæl udenfor kommunen
- Pårørende, der faktisk forsørger barnet i hjemmet
- Personer med tilladelse efter [§ 78](#) har barnet i privat familiepleje og faktisk forsørger barnet i deres hjem med tilskud fra forældrene.

Det gælder derimod ikke:

- Unge under 18 år, der forsørger sig selv
- Plejefamilier, hvor barnet er anbragt og som modtager plejevederlag eller honoreres efter trin.

Merudgifter til børn i familiepleje

Hvis barnet er anbragt i pleje hos en plejefamilie eller netværksplejefamilie, ydes udgifter, som ellers ville være merudgifter ved forsørgelsen efter SEL [§ 41](#), som en del af udgifterne ved anbringelsen.

Betingelser for at modtage ydelsen

Kommunen yder hjælp til nødvendige merudgifter ved forsørgelsen af et barn med betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Det er en betingelse, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne/lidelsen, og at udgiften ikke kan dækkes efter andre bestemmelser.

I det følgende uddybes betingelserne.

Målgruppe - barnets funktionsevne eller lidelse

Det fremgår af SEL [§ 41](#), stk. 1, at der skal være tale om betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

1. Betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne

Begrebet angiver relationen mellem en persons nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne og mulighederne i det omliggende samfund.

Der lægges afgørende vægt på en vurdering af funktionsnedsættelsen, så det er graden af denne og ikke den lægelige diagnose, der er afgørende for berettigelsen til ydelsen.

Til brug for denne vurdering er der brug for en konkretiseret beskrivelse af barnets eller den unges funktionsressourcer og begrænsninger, så det sikres, at kompensationen så nøjagtigt som muligt modsvarer begrænsningerne og udnytter ressourcerne.

2. Indgribende kronisk eller indbribende langvarig lidelse

At lidelsen er indgribende betyder, at den efter sin karakter vil have alvorlige følger i den daglige tilværelse.

At lidelsen er kronisk betyder, at der foreligger en sygdomstilstand, som fra det tidspunkt den opstår normalt forventes at vare mindst barnealderen ud. Det karakteriserer lidelsen, at den, hvis den dæmpes med medicin, vil blusse op igen, såfremt behandlingen stoppes.

En langvarig lidelse er ikke nødvendigvis en uheldelig lidelse. Der lægges i praksis vægt på, at lidelsen lægeligt skønnes at vare mere end ét år. Der kan dog efter SEL [§ 41](#) ydes støtte selv om lidelsen forventes at vare mindre end 1 år, nemlig i tilfælde, hvor familien i en kortere periode er meget tungt belastede.

Som eksempel kan nævnes børn med hofte-skred (calve perthes).

Lidelser, der falder udenfor begrebet

- Kortvarige og/eller mindre indgribende lidelser som visse former for allergi
- Vådliggere (enuresis) kommer efter en konkret vurdering kun ind under [§ 41](#) i de særlige tilfælde, hvor alle behandlingsmuligheder er udtømte, barnet er i skolealderen og der er udsigt til, at lidelsen er kronisk

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [30-18](#) om merudgifter ved forsørgelsen - tabt arbejdsfortjeneste - personkreds – operation
- [23-17](#) om dækning af merudgifter – dækning af tabt arbejdsfortjeneste - langvarig og indgribende lidelse - spædbørn - allergi - for tidligt fødte
- [18-17](#) om merudgifter - personkreds - mælkeallergi - laktoseintolerance - konkret og individuel vurdering - alvorlige følger - analogi med medicinsk behandling – diætkost
- [10-17](#) om merudgifter ved forsørgelsen - tabt arbejdsfortjeneste - personkreds - støttetiltag - behandlingsmuligheder - flere lidelser - samlet funktionsnedsættelse - dokumentationskrav - diagnose – udredning
- [86-16](#) om merudgifter - personkreds - lægefaglig ordination - godkendt ernæringspræparat - analogi med medicinsk behandling - akut livstruet - umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsættelse af funktionsevnen
- [67-16](#) om merudgifter – personkreds – medfødt misdannelse eller mangel – cøliaki – laktoseintolerance – fødevareallergi
- [35-16](#) om merudgifter – personkreds – medicinsk behandling – akut livstruet – umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsættelse af funktionsevnen
- [89-15](#) om merudgifter – personkreds – medicinsk behandling – akut livstruet
- [43-15](#) om personkreds - merudgifter - CI - hjælpemidler
- [92-12](#) om nødvendige merudgifter - børn - personkreds – funktionsevnevurdering
- [55-11](#) om merudgifter ved forsørgelsen - personkreds - udviklingsforstyrrelse - medicinsk behandling - ADHD - uafhængig af behandling - væsentlig funktionsnedsættelse
- [C-9-04](#) om personkreds - medicinudgifter - astma og allergi - merudgifter ved forsørgelsen
- [C-15-03](#) om opholdskommune - handlekommune - merudgifter ved forsørgelsen af et handicappet barn - befodringsudgifter - fælles forældremyndighed

Forsørgelse i hjemmet

Det fremgår af [§ 2](#) i bek. nr. 1245 af 13/11-17 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, at barnet/den unge skal bo hos forældrene eller andre pårørende.

Det er således ikke nødvendigvis forældremyndighedens indehaver, der skal forsørge barnet for at opnå støtte efter SEL [§ 41](#).

At barnet forsørges i hjemmet betyder, at det skal bo hos forældrene eller andre pårørende, i modsætning til, at barnet ved medvirken af sociale myndigheder har ophold uden for hjemmet. Et barn forsørges i hjemmet, når:

- Det er midlertidigt indlagt på hospitalet eller lignende
- Det er midlertidigt på aflastning, jf. SEL [§ 52](#) stk. 3 nr. 5 eller [§ 84](#) stk. 1.
- Det som led i almindelig skolegang går på kost- eller efterskole, og forældrene fortsat betaler tøj, lommepenge m.v., jf. SEL [§ 52a](#).
- Når barnet går i daginstitution om dagen, men ellers forsørges i hjemmet
- Når den unge under 18 år er flyttet hjemmefra, men stadig forsørges af forældrene

Nødvendig merudgift

Det fremgår af SEL [§ 41](#), stk. 1, at der skal være tale om en nødvendig merudgift, der er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne. Der er altid tale om en konkret og individuel vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [120-11](#) om nødvendig merudgift - sansehøre – blind
- [115-11](#) om aflastning - barnepige - delebørn
- [93-11](#) om nødvendig merudgift ved forsørgelsen - merudgifter til børn - parallelcykel – tandemcykel
- [77-11](#) om merudgifter ved forsørgelsen - nødvendige merudgifter - ødelæggelser - forbrug - autistisk barn
- [253-09](#) om merudgift - børn - el-kørestol - el-kørestolsfodbold
- [C-5-05](#) om nødvendige - forsørgelse i hjemmet - handicappet barn - børneleddegigt - rumopvarmning - varmt bad - varmtvandsbassintræning - merudgifter til voksne

Ingen dækning, hvis udgiften kan dækkes efter andre regler

Med L 27 14/15 er det præciseret, at det er en betingelse, at udgiften ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i Serviceloven eller anden lovgivning.

SEL [§ 41](#) er subsidier i forhold til anden lovgivning. Det vil sige, at det kun er udgifter eller den del af udgiften, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, som er en merudgift.

Oftentimes vil du kunne få dækket den fulde udgift eller dele af udgiften efter anden lovgivning. Du kan nedenfor se eksempler på udgifter som typisk helt eller delvist kan dækkes efter anden lovgivning.

Eksempler:

Aflastning og afløsning

Aflastning, der er begrundet i den belastning, det kan være for familien at have et barn med nedsat funktionsevne, afholdes som udgangspunkt efter SEL [§ 44](#), jf. SEL [§ 84](#), stk. 1.

Hvis der er tale om et behov for aflastning på grund af barnets særlige behov for støtte, skal aflastningen bevilges efter SEL [§ 52](#), stk. 3, nr. 5. I disse tilfælde, forudsætter aflastning, at barnets behov for aflastning fremgår af en undersøgelse efter SEL [§ 50](#).

Hvis behovet for aflastning ikke kan dækkes fuldt ud efter disse bestemmelser, kan udgiften til aflastning i hjemmet dog undtagelsesvist afholdes efter SEL [§ 41](#). Det er en forudsætning, at øvrige aflastningsordninger fx ophold i dagtilbud, også tages med i den samlede vurdering af behovet.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [85-13](#) om aflastningsordning - merudgiftsydelse - børn - særlig behov

Behandlingsredskaber

Hvis formålet med det ansøgte er at forbedre funktionsevnen eller forebygge yderligere forværring af funktionsevnen som et alternativ til anden behandling, skal det ansøgte betragtes som et behandlingsredskab. Der kan ikke ydes hjælp til behandlingsredskaber efter Servicelovens regler pga. sektoransvaret.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [44-18](#) om hjælpemiddel – forbrugsgode – merudgift – sektoransvar – apoteksprodukt – behandlingsredskab
- [22-17](#) om merudgifter – sektoransvar – behandlingsredskaber – tilbehør til insulinpumper
- [77-16](#) om merudgifter - sonderemedier - behandlingsredskab - sektoransvar

Befordring til skole

Der vil ikke kunne ydes hjælp til dækning af nødvendige befordringsudgifter til et barn med nedsat funktionsevne til eller fra skole. Denne udgift hører hjemme i undervisningssektoren, jf. sektoransvarlighedsprincippet. Der henvises til Undervisningsministeriets regler om befordring til og fra skole af syge og invaliderede elever.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [32-18](#) om dækning af merudgifter til transport til skole og skolefritidsordning
- [116-11](#) om merudgifter - transport - skole – delebørn

Hjælpemidler

Hjælp til hjælpemidler skal afholdes efter bestemmelsen i SEL [§ 112](#). Der skal derfor foretages en konkret afvejning af, om det ansøgte er et hjælpemiddel eller en merudgift ved forsørgelsen. Et hjælpemiddel er et produkt, der er særligt fremstillet med henblik på at afhjælpe en nedsat funktionsevne. Der kan ikke ydes hjælp til et hjælpemiddel efter bestemmelsen i SEL [§ 41](#). Udgifter til hjælpemidler i dag- og skoletilbud hører, jf. sektoransvarlighedsprincippet, til indenfor den lovgivning, hvorunder tilbuddet er etableret (Dagtilbudsloven eller Folkeskoleloven).

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [44-18](#) om hjælpemiddel – forbrugsgode – merudgift – sektoransvar – apoteksprodukt – behandlingsredskab
- [60-16](#) om serviceeftersyn - lift - hjælperudgifter - merudgifter
- [93-11](#) om nødvendig merudgift ved forsørgelsen - merudgifter til børn - parallelcykel – tandemcykel
- [22-11](#) om hjælpemiddel - merudgift - sportsprotese - daglig idrætsudøvelse – idrætsefterskole
- [C-8-04](#) om hjælpemiddel - afgrænsning - merudgift ved forsørgelsen af handicappet barn - særlig beklædningsgenstand - køredragt (flyverdragt)

Børneeksem

Normalt vil lidelser som børneeksem ikke være omfattet af målgruppen for Servicelovens § 41, da der typisk ikke vil være tale om en indgribende lidelse.

Svære tilfælde af børneeksem og lignende hudlidelser kan dog i særlige tilfælde være omfattet af målgruppen.

For at lidelsen kan anses som værende indgribende i hverdagen, skal lidelsen være af en sådan karakter, at den har alvorlige følger for barnet i hverdagen.

I statusattesten spørges der til:

o Hvad er prognosen for helbredelse

Hvilke specifikke præparater der lægefagligt anbefales til behandling af eksemet Hvilken mængde der lægeligt anbefales

Hvor eksemet er lokaliseret

Om eksemet er en indgribende lidelse med alvorlige følger i barnets hverdag Hvori består de alvorlige følger

Der vurderes ud fra indhentet statusattest, forældres oplysninger samt udtalelser fra daginstitution/skole/SFO om eksemet er af en så alvorlig og indgribende karakter, at lidelsen har alvorlige følger i barnets hverdag.

Ankestyrelsen har i en sag, SM C-13-99, truffet afgørelse om, at en 5-årig pige med en eksemlidelse ikke var omfattet af personkredsen for merudgiftsydelse. Begrundelsen var, at det ikke er tilstrækkeligt, at der er tale om en langvarig lidelse. Der må også stilles krav om, at der er tale om en indgribende lidelse.

For at sandsynliggøre merudgiften til fede cremer tages der udgangspunkt i de lægefaglige anbefalinger vedr. fede cremer og oplysninger om forbruget af fede cremer. Se bilag for takster – Fedtcremer.

Der ydes ikke merudgifter til fugtighedscreme og lotions med en fedtprocent på eller under 50, da det vurderes, at det er normalt dagligt at smøre barnet i fugtighedscreme, hvorfor det ikke er en nødvendig merudgift eller indgribende i den daglige livsførelse.

Det udregnede beløb udbetales til familien via de løbende månedlige merudgifter, hvorefter familien selv køber og betaler for cremen. Hvis familien vælger at købe præparater, der er dyrere end den udregnede merudgift, skal de selv betale differencen.

Gældende principafgørelse for området

- 44-18 om hjælpemiddel – forbrugsgode – medudgift – sektoransvar – apoteksprodukt – behandlingsredskab

Kost og diætpræparater

Der kan ydes tilskud til merudgifter til diætkost/sondemad under forudsætning af, at behovet er tilstrækkeligt dokumenteret, bl.a. ved lægeerklæring.

Diabetes

Der kan bevilges nødvendige merudgifter, når der fra læge er dokumenteret diabetes hos barnet.

Nødvendige oplysninger om energitrin indhentes hos klinisk diætist eller læge, der ligeledes bedes oplyse, om der anvendes specialvarer, samt om der er behov for et ekstraordinært stort forbrug af juice og/eller druesukker.

Følgende kan indgå i beregningen af merudgifternes størrelse:

- o Dele af startpakken ved ny-diagnosticerede. Myndighedsfunktionen i Sundhed, Ældre, Handicap har størstedelen af bevillingen
- o Medicinudgifter, fratrukket evt. tilskud fra Sygeforsikringen Danmark.
- o Medicin til diabetes
- o Locoid creme eller andet creme: Ved hudproblemer forårsaget af plaster i forbindelse med pumpen kan der være behov for locoid creme. Efter stik er locoid creme ikke nødvendig.
- o Diabeteskost. Nødvendige oplysninger om energitrin indhentes hos klinisk diætist eller læge, der ligeledes bedes oplyse, om der anvendes specialvarer, samt om der er behov for ekstraordinært stort brug af juice og/eller druesukker.

- o Druesukker: Der godkendes generelt 1 pakke druesukker og 2 juicebrikker pr. uge til det fyldte 18. år, da der overordnet ikke er forskel på ønsket om optimal insulinbehandling til børne- eller voksenpatienter. Det er gældende både ved brug af pumpe- og injektionsbehandling. Druesukker er mindre koncentreret end juice. 1 pakke ugentligt kan være nødvendig. Ved yderligere forbrug henvises til at kontakte sygehuset.
- o Juice: Ekstraordinært stort forbrug af juice og druesukker efter en konkret og individuel vurdering – se yderligere nedenfor. Juice kan bevilges som en nødvendig merudgift, se under pkt. ”Druesukker”. Juice bruges ved utilpashed – lavt blodsukker og så godkendes 2 juicebrikker pr. uge. Ved større forbrug skal forældre tilrådes at kontakte sygehuser for regulering af medicin.
- o Befordring: Der henvises til punktet vedrørende befordring.

Behandlingsredskaber bevilges og betales af sygehuset/regionen, herunder eksempelvis pumpe, spritservietter.

Gældende principafgørelse for området

- 44-18 om hjælpemiddel – forbrugsgode – medudgift – sektoransvar – apoteksprodukt – behandlingsredskab
- 30-17 om hjælpemiddel – behandlingsredskab – blodsuktermåleapparat
- 22-17 om merudgifter - sektoransvar - behandlingsredskaber - tilbehør til insulinpumper
- 77-16 om merudgifter - sonderemedier - behandlingsredskab - sektoransvar
- 111-15 om diabetes - druesukker - lavt blodsukker
- 39-14 om merudgifter - kost - større arbejdsbyrde
- 10-14 om merudgifter - kost - beregning - diabetikere - børn
- 161-11 om merudgifter - nødvendig – kanylebokse
- 103-10 om merudgifter - diabetiker - juice - druesukker - lavt blodsukker – ulykkesforsikring
- 97-09 om merudgifter - diætkost - autisme – dokumentation

Medicin

Der findes en række forskellige tilskud til medicin efter Sundhedsloven. Merudgiften til medicin er derfor kun den andel af udgiften, der ikke kan dækkes efter Sundhedsloven, dvs. din egenbetaling.

Såfremt udgiften afholdes af en privat sygeforsikringsordning som f.eks. Sygeforsikringen Danmark, kan den ikke medtages i beregningen af merudgifterne, jf. [§ 7](#) i bek. nr. 1245 af 13/11-17.

Ophold eller ferie i udlandet

Ydelser efter Serviceloven er betinget af lovligt ophold her i landet, jf. [§ 2](#). Efter [§ 1](#), stk. 2 i bek. nr. 1296 af 15/12-09 bevares retten til bestemte ydelser ved midlertidige ophold i udlandet. Betingelserne for at modtage hjælpen skal være opfyldt inden udlandsopholdet. Desuden skal kommunen kunne holdes orienteret om at betingelserne for at modtage hjælpen stadig er til stede, jf. Retssikkerhedslovens [§ 11](#).

Kortvarige ophold i udlandet kan f.eks. være:

- At modtageren udøver aftalt eller fastlagt samvær, som ikke kan foregå her i landet, med egne børn under 18 år
- At modtageren holder kortvarig ferie i udlandet

Borgeren skal ikke ansøge kommunen om tilladelse til at bevare merudgiftsydelsen under ophold i udlandet, hvis opholdet er af under 1 måneds varighed, jf. [§ 3, stk. 1](#) i bek. nr. 1296/2009.

Hvis opholdet er af længere varighed end 1 måned, skal kommunen ansøges om tilladelse til at modtage hjælpen inden udrejsen. *Bemærk*, at der som udgangspunkt ikke kan ydes hjælp til rejse- og opholdsudgifter til en evt. ledsager. Udgifterne kan heller ikke medtages som merudgifter, jf. [§ 4](#) i bek. nr. 1296 af 15/12-09.

Ud over de ydelser, der kan bevares under kortvarige ophold i udlandet, fremgår det af § 5 i bek. 1296/2009, at der i forbindelse med kortvarige ferieophold i udlandet i særlige tilfælde, efter en konkret vurdering, kan ydes tilskud til dækning af ekstra omkostninger, der er forbundet med opholdet.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for kortvarige ferieophold:

- [96-16](#) om Udlandsbekendtgørelsen - midlertidige ophold - kortvarige ferieophold - ekstra omkostninger – rådighedstimer
- [80-16](#) om aflastning – Udlandsbekendtgørelsen – hjælp der kan medtages – ekstra omkostninger
- [164-10](#) om merudgifter – handicap – barn – kortvarige ferieophold – rejseudgifter – ekstra omkostninger - Udlandsbekendtgørelsen

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for særlige tilfælde:

- [C-1-08](#) om merudgifter til børn – særlige tilfælde – ekstra omkostninger – ferieophold – familiebesøg – udlandet
- [C-49-03](#) om særlige tilfælde – ekstra omkostninger forbundet med kortvarigt ferieophold i udlandet – psykisk funktionsnedsættelse – flybilletter – merudgifter.
- [C-40-03](#) om muskelsvind - merudgifter - særlige tilfælde - ekstra omkostninger forbundet med kortvarigt ferieophold i udlandet - hjælpers rejse og ophold - udgift til liftbus

Sandsynliggørelse eller dokumentation af merudgifterne

Ved første ansøgning om merudgifter eller ved ansøgning om nye merudgifter udfylder ansøger et ansøgningsskema om merudgiftsydelse. Skemaet findes på [Hjørring Kommunes hjemmeside](#) eller på www.borger.dk

Med udgangspunkt i skemaet og/eller sammen med ansøger laves et overslag over omfanget af de behov, som barnet efter al sandsynlighed vil få i det kommende år, og hvad det medfører af merudgifter (den sandsynliggjorte merudgift). Der kan ikke kræves dokumentation for merudgifterne.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [98-13](#) om merudgiftsydelse - barnepige - aflastning - sandsynliggjorte udgifter - dokumentation

Ved det kommende år forstås 12 på hinanden følgende måneder. "Inden for et år", skal forstås som et løbende år, det vil sige 12 på hinanden følgende måneder fra ansøgnings- eller opfølgningstidspunktet. Såvel løbende udgifter som enkeltudgifter indgår i beregningen.

De samlede merudgifter skal overstige et minimumsbeløb om året, Se [aktuelle satser](#).

Er der flere børn med funktionsnedsættelse er det de samlede merudgifter til børnene, der indlægges i beregningen.

Som udgangspunkt udbetales merudgiftsydelsen fra ansøgningstidspunktet, hvis betingelserne er opfyldt. Ydelsen udbetales månedsvist forud og er som udgangspunkt en kontantydelse til forsørgeren, der efterfølgende selv administrerer ydelsen i den daglige husholdning.

Beregning af merudgiftsydelsen

Ydelsen fastsættes ud fra de skønnede årlige merudgifter omregnet til en månedlig merudgift. Denne afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100, jf. [§ 41](#), stk. 3.

I vejl. nr. 9007 af 7/1-14, er der i [pkt. 171](#) et eksempel, hvor de skønnede merudgifter udgør kr. 8.940,- årligt/kr. 745,- månedligt. Merudgiftsydelsen fastsættes ved, at de skønnede merudgifter pr.

måned afrundes til nærmeste kronebeløb, deleligt med 100, altså kr. 700,- om måneden.

Hvis kommunen afregner merudgifter direkte med leverandør, modregnes dette i den månedlige ydelse, jf. bek. nr. 1245 af 13/11-17, [§ 4](#), stk. 3.

Enkeltudgifter

Hvis der undervejs opstår en uforudset enkeltudgift, som ikke var medtaget i beregningen, kan der ydes hjælp hertil.

Ydelse af en enkeltstående udgift kræver, at der i forvejen er ret til dækning af merudgifter.

Hvis familien ikke hidtil har været berettiget til merudgiftsydelsen, fordi denne ikke hidtil oversteg minimumsbeløbet, men merudgiften fremover, inden for en 12 måneders periode, vil overstige minimumsbeløbet, f.eks. grundet en enkeltudgift, udbetales den ansøgte merudgift som en løbende ydelse.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [99-13](#) om merudgifter - enkeltstående - løbende udgifter - inden for et år - opfølgning

Opfølgning og regulering

Der skal løbende følges op på de enkelte sager for at sikre, at hjælpen fortsat opfylder sit formål og undersøge, om der kan være behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Opfølgningen fastsættes til senest et år efter det tidspunkt, hvor udmålingen af hjælpen senest blev revideret.

Det fremgår dog af bekendtgørelsens § 6, at såfremt der sker ændringer i de sandsynliggjorte udgifter, skal tilskuddet reguleres. Dette gælder både, hvis de sandsynliggjorte merudgifter er højere og hvis de er lavere end beregnet.

Familien kan dog ikke kræve, at der følges op på merudgifternes størrelse, før der er forløbet et år regnet fra den seneste fastsættelse, jf. § 6, stk. 2 i bekendtgørelsen.

Såfremt kommunen herefter finder grundlag for en forhøjelse af merudgiftsydelsen, skal ændringen ske med tilbagevirkende kraft til det tidspunkt, hvor stigningen i de sandsynliggjorte merudgifter fandt sted. Dermed kommer familien højst til at bære ekstra merudgifter et år, hvorefter der skal ydes hjælp med tilbagevirkende kraft.

Hvis der er tale om, at merudgifterne skal sættes ned, er det kommunen, der bærer risikoen, indtil den træffer en ny afgørelse. Her vil kommunen ikke kunne kræve tilbagebetaling til det tidspunkt, hvor faldet i merudgifterne blev konstateret, jf. § 6, stk. 3 i bekendtgørelsen.

Hvis der er behov for det, kan kommunen når som helst omregne ydelsen, f.eks. ved nye hjælpebehov.

Bemærk, at modtageren fortsat har pligt til at oplyse om evt. ændringer i forhold til den udmålte ydelse, jf. Retssikkerhedslovens [§ 11](#), på det tidspunkt ændringen opstår. Der kan blive rejst et krav om tilbagebetaling, hvis dette ikke sker. Betingelserne for at træffe afgørelse om tilbagebetaling er for det første, at borgeren har været i ond tro om de oplysninger, borgeren fx har tilbageholdt over for myndigheden. Den anden betingelse er, at ydelsen skal være modtaget med urette. Begge betingelser skal være opfyldt for at kunne kræve tilbagebetaling. Ond tro betyder, at borgeren vidste eller burde vide, at de oplysninger, som borgeren gav myndigheden, var forkerte. Kravet om, at ydelsen skal være modtaget med ”urette” betyder, at der skal være en sammenhæng mellem udbetalingen af ydelsen og de forkerte eller manglende oplysninger, som myndigheden ligger inde med. En myndighed har pligt til at rejse en sag om tilbagebetaling, hvis myndigheden har en begrundet formodning om, at borgeren i en periode har modtaget en ydelse med urette, og borgeren har været vidende om dette. Det skyldes, at myndighederne kun har hjemmel til at tildele ydelser til de borgere, der opfylder lovens betingelser for at modtage hjælpen.

Borgerens oplysningspligt

Det er vigtigt, at myndighederne sikrer sig dokumentation for, at borgeren har fået besked om sin oplysningspligt m.v. I Hjørring Kommune sker det ved, at borgeren ved sagens start underskriver ansøgningsskemaet om merudgifter, jf. servicelovens [§ 41](#). Samtidig giver ansøger myndigheden samtykke til at indhente oplysninger efter Retssikkerhedslovens §§ [11 a](#) og [11 c](#), samt mulighed for kontrol efter [§ 12 a](#).

Dokumentationen kan være afgørende for, om det senere er muligt for myndigheden at påvise, at borgeren har modtaget en ydelse med urette og træffe afgørelse om tilbagebetaling. Det anbefales, at borgeren mindst en gang om året underskriver en erklæring eller blanket, hvori myndigheden gør borgeren opmærksom på dennes oplysningspligt.

Frist for sagsbehandling

Sagsbehandlingen sker hurtigst muligt fra ansøgningen er modtaget i Handicapafdelingen. Ansøger skal have en afgørelse senest 8 uger fra Handicapafdelingen har modtaget ansøgningen. Sagsbehandlingsfristen løber fra ansøgningen er modtaget fra ansøger eller evt. sygehuset.

Der kan være særlige situationer, hvor den angivne sagsbehandlingsfrist ikke kan overholdes, eksempelvis hvis der afventes oplysninger fra læge eller skole.

Hvis en sagsbehandlingsfrist ikke kan overholdes, skal ansøgeren have skriftlig besked om, hvorfor og hvornår der kan forventes en afgørelse.

Partshøring

At partshøre betyder, at der fremsendes eller udleveres en foreløbig vurdering vedlagt dokumenter i sagen, som ansøger ikke forventes at kende indholdet af, eller som ansøger ikke er bekendt med indgår i sagen. Først når tidsfristen for at komme med bemærkninger er udløbet, kan der træffes afgørelse i sagen.

Reglerne om partshøring har til formål:

- at sikre et korrekt oplysningsgrundlag
- at sikre ansøgers medvirken til sagsbehandlingen
- at styrke ansøgers tillid til forvaltningen

Ved en partshøring har ansøger en mulighed for at sætte sig ind i de nye oplysninger, og har en mulighed for at komme med bemærkninger til oplysningerne inden for en frist på 7 dage.

Anke

Alle afgørelser til ansøgers ugunst vedlægges en klagevejledning.

Alle afgørelser i henhold til Servicelovens [§ 41](#) kan påklages til Ankestyrelsen.

Klagen skal være kommunen i hænde senest 4 uger efter modtagelsen af afgørelsen. Klagen kan ske skriftligt eller mundtligt til socialrådgiveren/ sagsbehandler. Socialrådgiveren/sagabehandleren har herefter 4 uger til at behandle klagen. Såfremt denne frist ikke kan overholdes, fx hvis der skal indhentes nye oplysninger, skal ansøger have besked om at 4 ugers fristen ikke kan overholdes.

Eksempler på merudgifter

På de følgende sider gives eksempler på merudgifter. Eksemplerne er ikke udtømmende.

Hvilke sandsynliggjorte merudgifter der kan ydes tilskud til efter § 41

Generelt om hvad der kan ydes støtte til – kort opsummering

Efter [§ 41](#), stk. 1 er det en betingelse for, at udgiften kan indgå i beregning af merudgiftsydelsen, at der er tale om en nødvendig merudgift ved forsørgelsen af et barn med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Det er endvidere en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i Serviceloven eller anden lovgivning.

Den nødvendige merudgift er differencen mellem den udgift, forældrene har ved forsørgelsen af det handicappede barn og forsørgelsesudgiften for et ikke-handicappet barn.

Det er den samlede nedsættelse af funktionsevnen, der skal lægges til grund ved vurderingen af, om et barn er omfattet af personkredsen og har ret til merudgifter. Et barn med flere lidelser behøver således ikke være omfattet af målgruppen for hver enkelt lidelse for, at merudgifter ved forsørgelsen af barnet i hjemmet kan dækkes. Det er den samlede funktionsevne, der skal være betydeligt nedsat eller indgribende.

Det er dog en forudsætning, at den enkelte lidelse, og den deraf følgende nedsættelse af funktionsevnen, er varig, langvarig eller kronisk, og at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne, samt at der er tale om nødvendige merudgifter ved forsørgelsen af barnet i hjemmet.

Merudgiften skal være sandsynliggjort, hvilket betyder, at der laves et overslag over omfanget af de behov, som barnet efter al sandsynlighed vil få i det kommende år, og hvad det medfører af merudgifter.

Er der tale om et barn/en ung, der på grund af nedsat funktionsevne har behov for diætkost, laves der et overslag over, hvad merudgiften til dette vil være på årsbasis.

Skal barnet/den unge til behandling, laves der et overslag over merudgiften til befordring hertil for det kommende år.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [92-12](#) om nødvendige merudgifter - børn - personkreds – funktionsevnevurdering

Aflastning ud af hjemmet, afløsning i hjemmet, formålsbestemt aktivitet ud af hjemmet og voksenbetalt barnepige

Aflastning ud af hjemmet

Når behovet for aflastning alene skyldes barnets nedsatte funktionsevne, skal det vurderes om aflastningen kan bevilges, jf. Servicelovens [§ 52](#) stk. 3 nr. 5. Hvis der ikke er grundlag for opstart af en § 50 børnehandicapudredning, kan aflastningen i stedet bevilges jf. Servicelovens [§ 41](#).

Afløsning i hjemmet

Når behovet for afløsning alene skyldes barnets nedsatte funktionsevne, skal det vurderes om afløsningen kan bevilges jf. Servicelovens [§ 52](#) stk. 3 nr. 5. Hvis der ikke er grundlag for opstart af en § 50 børnehandicapudredning, kan aflastningen i stedet bevilges jf. Servicelovens [§ 41](#).

Formålsbestemt aktivitet ud af huset

Når et barn med nedsat funktionsevne skal følges til en formålsbestemt aktivitet ud af huset, kan der, jf. Servicelovens [§ 41](#), bevilges aflønning af den person, der følger barnet til og fra aktiviteten.

Når et barn med nedsat funktionsevne er ude over den alder, hvor børn sædvanligvis har behov for pasning, kan der, jf. Servicelovens [§ 41](#), bevilges aflønning af den person, der passer barnet.

Oplysninger om børnefamiliers almindelige forbrug af børnepasning anvendes, når det skal vurderes, om behovet for aflastning og pasning efter Servicelovens [§ 41](#) er en direkte følge af barnets funktionsnedsættelse.

Det må forventes, at de fleste familier i et eller andet omfang har behov for privat børnepasning

eller får hjælp fra sit netværk, f.eks. i forbindelse med arbejdstider, hvor der ikke er et offentligt pasningstilbud, forældrenes deltagelse i arbejds møder, skolemøder eller egen fritidsaktivitet.

Omfanget af familiers normalforbrug af privat børnepasning afhænger af barnets alder.

Op til 10 år	Det må forventes, at børn op til 10 år almindeligvis ikke kan være alene hjemme. Aldersgrænsen er fastsat ud fra den alder børn har, når de afslutter 3. klasse, og således ikke længere er omfattet af aldersgruppen for børn i SFO.
10 - 13 år	Det må forventes, at børn fra 10 år almindeligvis kan være alene hjemme i dagtimerne i et vist omfang, mens det må forventes, at børn i denne aldersgruppe fortsat ikke kan være alene i aften-/nattetimerne.
14 år og ældre	Børn fra 8. klasse må almindeligvis forventes i et vist omfang at kunne være alene hjemme i aften-/nattetimerne. Det må også forventes, at børn fra omkring 14-årsalderen normalt kan være alene hjemme med en mindre søskende

Udgangspunktet er, at der kan bevilges op til 5 timer pr. uge efter en konkret og individuel vurdering.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [85-13](#) om aflastningsordning - merudgiftsydelse - børn - særlig behov
- [85-12](#) om merudgiftsydelse - økonomisk støtte - transportudgift - aflastning – hjemmel
- [115-11](#) om aflastning - barnepige – delebørn
- [78-11](#) om merudgifter ved forsørgelsen - indlæggelse - aflastning - pasning – sektoransvarlighedsprincip
- [C-2-03](#) om forsørgelsesudgifter - aflastning - nødvendig merudgift - søskende til handicappet barn - tæt knyttet til handicappet
- [C-13-01](#) om merudgiftsydelse - aflastning - praktisk hjælp og ledsagelse af barn til fritidsaktiviteter

Bevillingen skal sammenholdes med evt. bevilling af døgnaflastning, kontaktperson og tabt arbejdsfortjeneste.

Udgangspunktet for aflønningen er kommunalt løntrin 11.

Forældrene finder en voksen person (over 18 år og som udgangspunkt ikke nærtstående familie), som herefter ansættes af forældrene via kontrakt. Forældrene har arbejdsgiveransvaret.

Hjørring Kommune administrerer lønudbetalingen.

Forud for ansættelsen kan Hjørring Kommune være behjælpelig med at indhente børne- og straffeattester, da private ikke har mulighed for dette.

Befordring

Der vil kunne ydes tilskud til merudgifter til befordring af barnet/den unge til dagtilbud, uddannelse, behandling og fritid. Der skal altid foreligge skriftlig vurdering af, hvorfor

befordringsudgiften betragtes som en merudgift.

Befordringsudgiften skal altid reduceres med eventuel ”normaludgift” til befordring.
Befordringsydelse efter [§ 41](#) er subsidiære til befordringsydelse efter andre bestemmelser.

Befordringsydelsen fastsættes efter KL's satser for godtgørelse for brug af bil efter laveste takst.
Se bilag for takster – [KL's satser](#).

Der skal i alle tilfælde vurderes, om familien efter eget valg har påført sig ekstra udgifter til befordring.

Befordring til og fra dagtilbud eller SFO – hvor forældrene har fælles bopæl

Det er familien selv, der forestår befordring til og fra daginstitution eller SFO i eget dagtilbud- eller skoledistrikt og efter en konkret og individuel vurdering også til nabolokalområdet..

Såfremt barnet er visiteret til en daginstitution eller et skoletilbud, herunder SFO udenfor eget skoledistrikt eller nabolokalområde (se ovenfor), kan der efter en konkret og individuel vurdering ydes tilskud til dækning af merudgiften til merkørslen i bil, dvs. afstanden fra hjemmet til daginstitution/SFO og videre til forældrens arbejdsplads fratrukket afstanden fra hjemmet til forældrens arbejdsplads samt kørslen til det dagtilbud/SFO barnet normalt ville frekventere og retur..

Ved udmålingen af det årlige antal køreture, fratrækkes som udgangspunkt:

- 25 dages ferie - svarende til 5 ugers ferie
- 14 dage samlet for helligdage, der falder på en hverdag hen over året
- 7 dage samlet for almindelig sygdom.
- Evt. fravær i større grad pga. funktionsnedsættelsen.

Tilskuddet fastsættes efter udgifter til billigste transport, hvis dette kan benyttes af barnet.
Er der ønske fra forældrene om at benytte anden form for transport, betaler forældrene selv en evt. difference.

Er transport med billigste transport ikke en mulighed med baggrund i barnets funktionsnedsættelse, kan der ydes godtgørelse på grundlag af KL's satser for godtgørelse for brug af bil efter laveste takst. Se bilag for takster – [KL's satser](#).

Hvis familien undtagelsesvis ikke kan stå for at hente og bringe i institution, kan der efter en konkret og individuel vurdering bevilges taxa. Transporten foregår som udgangspunkt som samkørsel med andre børn.

I særlige tilfælde (når barnet transporteres i taxa) og efter en konkret vurdering kan der ydes hjælp til befordring f.eks. en gang pr. måned til forældrene til befordring af barnet, således der sikres en løbende stabil kontakt til dagtilbuddet.

I vurderingen skal indgå en vurdering af, at forældre til raske børn også kan have udgifter i forbindelse med befordring til og fra dagtilbud.

Befordring til og fra dagtilbud eller SFO – hvor forældrene ikke har fælles bopæl og hvor der søges om betaling af transporten fra den forælder, der ikke har barnet boende

Med udgangspunkt i en konkret vurdering i den enkelte sag, skal der laves en vurdering, hvor de faktiske omstændigheder, barnets alder og barnets vanskeligheder inddrages. Også ikke-bopælsforældre kan få dækket nødvendige merudgifter.

Det vil bl.a. være relevant at se på:

- Ville barnet med den alder barnet have under almindelige forhold (altså uden funktionsnedsættelsen) selv være i stand til at transportere sig eller benytte offentlige transportmidler.
- Er der fx tale om et barn på 6-7 år vil det være mindre sandsynligt, at barnet selv ville kunne transportere sig, og derfor ville forældrene uanset at barnet har en funktionsnedsættelse have haft en opgave med at sørge for transport af barnet.
- Er det derimod et ældre barn – vil der kunne være argumenter for, at der er tale om en nødvendig merudgift, fordi barnet på trods af sin alder ikke selv kan transportere sig, og at det er udelukket pga. barnets funktionsnedsættelse.

Ved kontakt til Ankestyrelsens Hotline oplyses det, at det kan vurderes, at taxakørsel til/fra SFO til den adresse, hvor barnet ikke har bopæl, er en nødvendig merudgift som følge af barnets funktionsnedsættelse, jf. Servicelovens [§ 41](#). Men når det drejer sig om kørsel til den forælder, hvor barnet ikke har bopæl, skal der laves en yderligere vurdering, idet nogle af de udgifter, der kan opstå, vil være en følge af forældrenes valg/vilkår i forhold til skilsmisse og deres valg af bopæl i forhold til barnet. Der kan således ikke bevilges taxakørsel til et større antal kilometer, end der er til barnets bopæl. Kørsel ud over dette antal, er et resultat af forældrenes valg/konsekvens af skilsmisse og ikke en direkte følge af barnets funktionsnedsættelse.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [32-18](#) om merudgifter – sektoransvar – transport – skole – fritidsordning – sammenligningsgrundlag – samlivsophævelse

Befordring til behandling

Der kan, jf. Servicelovens [§ 41](#), efter en konkret vurdering ydes hjælp til befordringsudgifter til behandling som følge af den nedsatte funktionsevne eller lidelse, hvis disse ikke dækkes efter andre bestemmelser.

Befordringsudgifter til sygehus, hvor den nødvendige behandling kan finde sted, dækkes som udgangspunkt efter Sundhedslovens [§ 171](#), hvis afstanden overstiger 50 km og udgiften overstiger kr. 100.

Vær opmærksom på [bekendtgørelse nr. 1206 af 19/09 2016](#) – bekendtgørelse om befordring eller befordringsgodtgørelse efter Sundhedsloven, herunder personkreds, sygehusvalg eller valg af speciallæge m.v.

Jf. Sundhedslovens [§ 171](#) ydes hjælp til betaling af såvel barnets/den unges som ledsagerens befordring. Medmindre der er særlige grunde til, at der skal være flere ledsagere tilstede under befordringen eller til orientering om behandlingen, ydes hjælpen kun til én ledsager.

Ved merudgift til 2. forælder følges sygehusets kørselskontors vurdering i forhold til transportform, idet der her allerede er taget stilling til, hvilken transportform barnet tåler.

Under barnet/den unges ophold på sygehus el.lign. ydes hjælp til betaling af 2. forælders samt evt. søskendes udgifter til befordring til besøg hos barnet/den unge, i det omfang besøgene er nødvendige af hensyn til barnet/den unge. Som udgangspunkt vurderes besøg 2 gange pr. uge som nødvendige, men der skal altid ske en konkret og individuel vurdering.

Frit sygehusvalg

Hvis patienten er på venteliste til behandling/udredning på et sygehus/speciallæge og familien selv vælger, at få behandling/udredning på et andet sygehus/speciallæge dækkes udgifterne ikke af sygehusets kørselskontor.

Udgifterne dækkes som merudgift, jf. Servicelovens [§ 41](#) til det sygehus, som barnet oprindeligt var henvist til – ikke til det sygehus forældrene vælger, jf. frit sygehusvalg..

Ved tvivlsspørgsmål kan sygehusets kørselskontor kontaktes på tlf. 97 64 80 30 eller mail kk@rn.dk eller sygehusets visiterende afdeling.

Henvvisning til speciallæger eller f.eks. bandagist

Hvis hjemkommunen skal dække udgiften til f.eks. en protese eller ortopædiske sko hos bandagist, jf. Servicelovens [§ 112](#), er det også hjemkommunen, der dækker udgiften til kørslen efter samme paragraf. Denne udgift betragtes således ikke som en merudgift.

Befordring til behandling i udlandet

Hjælp til dækning af befordringsudgifter m.v. i forbindelse med behandling i udlandet kan kun ydes, hvis Sundhedsstyrelsen har godkendt, at behandlingen skal foregå i udlandet, og kun hvis udgiften ikke dækkes af andre bestemmelser.

Befordring til træning

Befordring til og fra træning kan bevilges, jf. Servicelovens [§ 41](#)

Befordring til uddannelse

Befordring til og fra grundskole (0.–10. klasse) bevilges af skolekørsel efter Folkeskoleloven og kan således ikke bevilges jf. Servicelovens [§ 41](#).

Nødvendig befordring til og fra fritidstilbud dækkes ikke af skolekørsel, men kan dækkes, jf. Servicelovens [§ 41](#), i det omfang, at barnet ikke kan transportere sig selv pga.

funktionsnedsættelsen og forældrene ikke kan stå for transporten, evt. mod en godtgørelse for befordringsudgiften.

Der skal benyttes samkørsel medmindre barnet efter en konkret vurdering i samarbejde med PPR opfylder betingelserne for solo-kørsel.

Der vil kunne ydes hjælp til dækning af de nødvendige befordringsudgifter, hvis en ung (efter 10. klasse) i videre omfang end normalt og som en direkte følge af den nedsatte funktionsevne eller lidelse skal befordres til eller fra et uddannelsessted.

Det sker dog kun i det omfang, udgifterne hertil ikke dækkes efter andre bestemmelser eller ved andre ordninger, jf. Undervisningsministeriets regler om befordring af børn og unge med handicap.

Befordring i fritiden

Det vurderes, at de fleste familier i et eller andet omfang har udgifter til transport i fritiden, f.eks. til familiebesøg, fritidsinteresser og udflugter.

Der kan ydes tilskud til merudgifter til befordring i fritiden, hvis:

- Barnet/den unge pga. funktionsnedsættelsen ikke er i stand til, at benytte cykel, knallert eller offentlige transportmidler.
- Hvis fritidstilbud i nærområdet ikke kan benyttes.

Der er ikke bestemte grænser for, hvor meget der kan ydes, idet der må tages hensyn til hjemmets afstand til fritidstilbud, kammeraters hjem, mulighederne for almindelig fritidsbeskæftigelse, leg i nærheden osv. Tidligere afgørelse fra Det Sociale Nævn fastslår, at 4 familiebesøg pr. måned er rimeligt.

Som udgangspunkt skal familien selv afholde udgiften svarende til kostpris for offentlig transport. [Se bilag om takster - Befordring.](#)

Taxa bevilges alene, hvis det vurderes, at det er en nødvendig merudgift og først efter, det er sandsynliggjort, at forældrene ikke selv kan stå for transporten, evt. mod en kørselsgodtgørelse svarende til den ekstra transport.

Befordring til, under og fra døgnaflastning

Der kan bevilges taxa, når barnet er i døgnaflastning og skal befordres til og fra døgnaflastningen, og mellem døgnaflastningen og skole, SFO/Special-SFO eller klub medmindre aflastningen står for transporten som en del af kontrakten.

Beklædning/fodtøj

Merudgifter til tøj og sko kan bevilges, såfremt betingelserne er opfyldt. Forældrene skal selv afholde de normale udgifter til tøj og sko for aldersgruppen.

Der er følgende *betingselser*, der skal være opfyldt for, at der kan ydes hjælp til tøj og sko:

- Udgifterne skal være en følge/konsekvens af barnets funktionsnedsættelse
- Det skal være dokumenteret, at udgiften ikke kan undgås ved pædagogiske tiltag (afledning m.v.)
- Udgifterne skal overstige de udgifter en familie almindeligvis har til tøj.
- [Se bilag for takster](#) – *Beklædning og fodtøj – normalforbrug årligt.*

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [C-77-11](#) om merudgifter ved forsørgelsen - nødvendige merudgifter - ødelæggelser - forbrug - autistisk barn

Vurderingen ved forbruget af tøj og sko skal altid tage udgangspunkt i en konkret individuel vurdering. Forældrene kan ved ansøgningen/opfølgningen med rimelighed anmodes om selv, at lave en opgørelse over forbruget af det relevante tøj.

Forældrene skal sandsynliggøre at barnets merforbrug af tøj og sko er en nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse.

Merudgiften til tøj og sko skal altid ses i direkte relation til barnets funktionsnedsættelse/lidelse. F.eks. skal et barn, der på grund af sit handicap, kravler i stedet for at gå, ikke have vurderet sine merudgifter i forhold til et samlet tøjforbrug, men udelukkende i forhold til ekstra indkøb af bukser. Bemærk, at hvis barnet har behov for sko af forskellige størrelser og lidelsen er varig, dækker Myndighedsfunktionen i Sundhed, Ældre, Handicap, når forskellen på størrelserne er 1,5 eller derover.

Vejledende tages udgangspunkt i kommunens opgørelse af et gennemsnitligt forbrug. [Se bilag for takster](#) – *Beklædning og fodtøj – normalforbrug årligt.*

Tøj som skal udformes på en særlig måde begrundet i barnets funktionsnedsættelse (deformitet)

Der kan bevilges merudgifter til specialsyet tøj/ændring af tøj, såfremt dette er en nødvendig merudgift som konsekvens af barnets funktionsnedsættelse.

Det skal altid konkret afsøges om almindeligt tøj kan anvendes, idet specialsyet tøj ikke kan bevilges, blot fordi der er det mest hensigtsmæssige – det skal være nødvendigt.

Oplysninger/yderligere dokumentation indhentes ved læge/sygehus og ICS-udtalelse fra skole/SFO m.v.

Ekstraordinært slid begrundet i barnets fysiske handicap (f.eks. skinner eller korset)

Såfremt det er dokumenteret, at der er ekstraordinært slid på tøjet, begrundet i barnets fysiske handicap – eksempelvis ved brug af skinner eller korset – kan de ekstra udgifter bevilges som merudgifter. Dette med udgangspunkt i en konkret vurdering af merforbrug på baggrund af familiens oplysninger.

Ekstraordinært slid/glemt/ødelæggelser begrundet i barnets psykiske funktionsnedsættelse

Ovennævnte betingelser skal være opfyldte. Vurderingen skal være individuel og konkret i forhold til den enkelte sag.

I vurderingen skal der indgå hvilke tiltag, der er forsøgt/kan iværksættes, samt indhentes dokumentation herpå.

Udskiftning af garderobe begrundet i sygdom eller ulykke (f.eks. cancer)

Der kan dækkes merudgifter hertil, såfremt behovet er lægeligt dokumenteret.

[Se bilag for takster](#) – *Beklædning og fodtøj – normalforbrug årligt.*

Særlige beklædningsgenstande

Særlige beklædningsgenstande, som f.eks. regnslag til kørestol, kørepose, hagesmæk og beskyttelsesbukser til svært inkontinente børn og unge, ydes dog efter reglerne om hjælpemidler m.v., jf. Servicelovens [§ 112](#).

Efter denne bestemmelse ydes også merudgifter til beklædningsgenstande til børn og unge, som på grund af sygdom, ulykke e.l. er blevet varigt invalideret, og som følger heraf er nødt til at få udskiftet hele sin garderobe.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [C-8-04](#) om hjælpemiddel – merudgift ved forsørgelsen af barnet – afgrænsning – særlig beklædningsgenstand – køredragt (flyverdragt)

Ortopædisk fodtøj

Hvis det er nødvendigt med ortopædisk fodtøj, herunder fodtøj der tilgodeser en foddeformitet, ydes hjælpen efter bekendtgørelse om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter Servicelovens [§ 112](#) i Myndighedsafdelingen i Sundhed, Ældre, Handicap.

Der kan dog også være tale om ekstraordinært slid på ortopædisk fodtøj, hvor egenbetalingen på ekstra ortopædiske sko i givet fald kan dækkes som en merudgift.

Bolig og boligskift

Der kan ydes støtte til forhøjede boligudgifter i forbindelse med tilbygning til familiens bolig eller ved flytning til en større bolig som følge af barnets funktionsnedsættelse.

Merudgifter ved tilbygning

Har familien fået bevilget tilbygning, jf. Servicelovens [§ 116](#), i Myndighedsafdelingen i Sundhed, Ældre, Handicap, dækkes følgende merudgifter:

Varme eller elvarme

Merforbruget af varme eller elvarme kan opgøres, hvis der er opsat særlig måler. Familien afleverer årsopgørelse, hvoraf enhedsprisen fremgår. De faste afgifter (målerlejer mv.) medregnes ikke.

Hvis ikke der er opsat bi-måler, afregnes ud fra fordelingstal:

Eksempel:

Hele bygningen: 150 m²
– Tilbygningen: 50 m². Forbrug: 1800 kWh.
 $1800/150 * 50 = 600 \times$ enhedsprisen.

El

Større bolig eller tilbygning udløser som udgangspunkt ikke et større elforbrug.

Vand

Der ydes som udgangspunkt ikke merudgifter til vand, da vandforbruget vil være det samme som før tilbygningen.

Husforsikring og ejendomsskat

Forskellen mellem tidligere udgifter og nye udgifter i forbindelse med tilbygningen dækkes som merudgifter.

Familien afleverer dokumentation for forsikringsudgifter i form af gammel og ny police. Ejendomsskatten fremgår af skatteopgørelsen.

Merudgifter ved flytning

Er det konstateret fra Myndighedsfunktionen i Sundhed, Ældre, Handicap, at familiens bolig ikke kan omforandres til en egnet bolig for barnet med funktionsnedsættelsen, og det derfor er nødvendigt, at familien flytter til en handicapegnet bolig, kan følgende udgifter dækkes som en merudgift, jf. Servicelovens [§ 41](#).

Øgede udgifter til husleje i lejebolig

Hvis familien påføres merudgifter til husleje på baggrund af barnets funktionsnedsættelse, kan merudgiften bevilges som en løbende ydelse. Merudgiften beregnes med udgangspunkt i den nye husleje fratrukket boligsikring.

Herfra trækkes tidligere boligudgift (ligeledes fratrukket boligsikring). Ved huslejestigning foretages en revurdering. I revurderingen indgår en undersøgelse af, om den tidligere boligudgift ligeledes ville være steget, samt om hvorvidt boligsikringen til den tidligere bolig også ville have været steget.

Øgede udgifter til termin i ejerbolig

Hvis familien påføres merudgifter til termin på baggrund af barnets funktionsnedsættelse, kan merudgiften bevilges som en løbende ydelse. Merudgiften beregnes med udgangspunkt i den nye termin fratrukket tidligere termin.

Dobbelt boligudgift

Der kan ydes hjælp til dobbelt boligudgift i forbindelse med flytning.

Der kan efter en konkret vurdering fastsættes en tidsfrist for betaling af dobbelt boligudgift. Tidsfristen udgør normalt opsigelsesperioden for lejebolig, maksimalt 3 mdr. eller den liggetid, der normalt er for salg af en tilsvarende ejendom i samme område – normalt sættes en frist på op til 1 år. Dette undersøges hos en ejendomsmægler.

Flytteudgift

Der kan i forbindelse med flytning bevilges hjælp til flytteudgifter i forbindelse med flytning til en handicapegnet bolig.

Det kan f.eks. være hjælp til udgifter til indskud, salgsomkostninger, ejendomsmæglersalær, leje af flyttebil, flytning af telefon mv.

Ændringer af bolig eller flytning/køb af anden bolig skal altid ske i samarbejde med Myndighedsfunktionen i Sundhed, Ældre, Handicap, der vurderer behovet herfor.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [92-09](#) om merudgifter – beregning - faktiske udgifter
- [C-25-08](#) om beregning - flytning - merudgifter - forbrugsafgifter - årlig regulering - netto prisindeks
- [C-11-05](#) om boligskit - dobbelt husleje - merudgift - merudgifter til dobbelte boligudgifter - salg af tidligere ejerbolig - fastsættelse af tidsfrist
- [C-5-05](#) om merudgifter - handicappet barn - forsørgelse i hjemmet - nødvendige - børneleddegigt - rumopvarmning - varmt bad - varmtvandsbassintræning
- [C-3-02](#) om merudgifter - salgsomkostninger - boligskit - ikke anskaffelsesudgifter
- [C-18-00](#) om boligændring - merudgiftsydelse - tilbygning - løbende højere boligudgifter - forhøjet lejeværdi - forhøjelse af ejendomsforsikring - større forbrug af el og varme

Briller

Som udgangspunkt dækkes briller ikke, jf. Servicelovens [§ 41](#).

Vær opmærksom på bek. nr. 1056 af 20/10 2006 – bekendtgørelse om tilskud til briller til børn under 16 år. Se evt.: <http://www.socialjura.dk/content-storage/regler/2006/bek-1056-af-2010-2006/menu/sundhed/?showpage=1&cHash=44f6c8757d0bdb6327d4624f35e1e27>

Der kan alene ydes dækning af merudgifter til udskiftning af briller, hvis barnet pga. sin funktionsnedsættelse gentagende gange ødelægger brillerne, og det ikke er muligt med pædagogiske tiltag at ændre barnets adfærd, eller på anden måde undgå ødelæggelsen af briller.

Oplysninger om almindelig udskiftning af briller til børn anvendes i forbindelse med vurderingen af om en familie har merudgifter forbundet hermed, og omfanget af en eventuel merudgift. Det må forventes, at børns briller skal udskiftes ca. hvert 2. år i forbindelse med, at barnet vokser og synsstyrken ændres.

Derudover må det forventes, at børns briller også almindeligvis i et vist omfang skal udskiftes eller reparereres pga. ødelæggelse.

Endelig skal der være opmærksomhed på, at der ofte er tilbud, hvor det er muligt at få to par briller for et pars pris. [Se bilag for takster – Briller.](#)

Hvis der gives afslag på økonomisk støtte til briller, jf. Servicelovens [§ 41](#), vejledes forældrene om muligheden for at søge om tilskud via Lov om Aktiv Socialpolitik [§ 84](#), som en forsørgelsesudgift, når forældrene ikke har mulighed for at afholde udgiften. Lov om Aktiv Socialpolitik er subsidiær til Servicelovens [§ 41](#).

Briller bevilget af Synsinstituttet dækkes via Servicelovens [§ 112](#) i Myndighedsfunktionen i Sundhed, Ældre, Handicap.

Børneeksem

Normalt vil lidelser som børneeksem ikke være omfattet af målgruppen for Servicelovens [§ 41](#), da der typisk ikke vil være tale om en indgribende lidelse.

Svære tilfælde af børneeksem og lignende hudlidelser kan dog i særlige tilfælde være omfattet af målgruppen.

For at lidelsen kan anses som værende indgribende i hverdagen, skal lidelsen være af en sådan karakter, at den har alvorlige følger for barnet i hverdagen.

I statusattesten spørges der til:

- Hvad er prognosen for helbredelse
- Hvilke specifikke præparater der lægefagligt anbefales til behandling af eksemet
- Hvilken mængde der lægeligt anbefales
- Hvor eksemet er lokaliseret
- Om eksemet er en indgribende lidelse med alvorlige følger i barnets hverdag
- Hvori består de alvorlige følger

Der vurderes ud fra indhentet statusattest, forældres oplysninger samt udtalelser fra daginstitution/skole/SFO om eksemet er af en så alvorlig og indgribende karakter, at lidelsen har alvorlige følger i barnets hverdag.

For at sandsynliggøre merudgiften til fede cremer tages der udgangspunkt i de lægefaglige anbefalinger vedr. fede cremer og oplysninger om forbruget af fede cremer. [Se bilag for takster – Fedtcremer.](#)

Der ydes ikke merudgifter til fugtighedscreme og lotions med en fedtprocent på eller under 50, da det vurderes, at det er normalt dagligt at smøre barnet i fugtighedscreme, hvorfor det ikke er en nødvendig merudgift eller indgribende i den daglige livsførelse.

Det udregnede beløb udbetales til familien via de løbende månedlige merudgifter, hvorefter familien selv køber og betaler for cremen.

Hvis familien vælger at købe præparater, der er dyrere end den udregnede merudgift, skal de selv betale differencen.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [18-17](#) om merudgifter – personkreds – mælkeallergi – laktoseintolerance – konkret og individuel vurdering – alvorlige følger – analogi med medicinsk behandling - diætkost

Ekstra vask, slitage og tørring

Der bevilges normalt ikke merudgifter til ekstra vask, tørring og slitage, idet fugtighedscremer og lotions med en fedtprocent under 50 ikke er særlig fedt- eller smudsafgivende, jf. oplysning fra apotekerne.

Kun i meget ekstreme tilfælde med meget svær hudlidelse, der giver anledning til hudblødninger og behandling med præparater, der misfarver tøjet (f.eks. tjærepræparater), eller der kræves behandling med fedtcremer med en fedtprocent over 50, kan der ud fra en konkret vurdering bevilges dækning af merudgifter til vask. [Se bilag for takster – Vask og tørring.](#)

Eksempler på udgifter, der som udgangspunkt ikke godkendes som merudgift i forbindelse med børneeksem:

- Fugtighedscreme og lotions med en fedtprocent på eller under 50
- Solcreme
- Hårshampoo
- Balsam
- Sæbe
- Badeolier
- Læbepomader
- Non cederende antihistaminer (Se: <http://pro.medicin.dk/Laegemiddelgrupper/Grupper/315420>) der ikke anses at være relevant for behandlingen
- Nizoral shampoo (skælshampoo)
- Epogamin
- Bioglandin
- Solarium

Solcreme anses som udgangspunkt ikke for at være en merudgift, idet Sundhedsstyrelsen anbefaler, at alle børn smøres i solcremer med høj solfaktor. Undtagelsen herfra kan være børn, der skal smøres i solcremer med høj solfaktor også om vinteren for at opholde sig udendørs.

Fra Astma og Allergi Danmark anbefales ikke brug af badeolier, hvorfor det ikke anses at være en nødvendig merudgift.

Hårshampoo gives ikke som en merudgift, idet allergivenlig hårshampoo, ikke er dyrere end en almindelig type hårshampoo.

Cykler og særligt udstyr

Der skal tages stilling til, hvorvidt specialcyklen er et hjælpemiddel eller et forbrugsgode, jf. Servicelovens §§ 112 og/eller 113, før der kan tages stilling til om specialcyklen og evt. ekstraudstyr kan bevilges, jf. Servicelovens § 41. Dette fordi Servicelovens § 41 er subsidiær til Servicelovens § 113.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [23-11](#) om hjælpemidler - barn - handicaptandem - retarderet - ADHD - autisme
- [C-10-99](#) om forbrugsgoder - handicapkompensation - egenbetaling - kasettebåndoptager - Christiania Ladycykel - computer - synshandicappede - hjælpemiddel

Der kan bevilges specialcykel eller specialudstyr, når dette sætter barnet eller den unge i stand til at deltage i leg og fritid på lige fod med resten af familien og sine jævnaldrende.

Når der foreligger en bevilling, overgives sagen til en børneergoterapeut, der er behjælpelig med at finde en egnet cykel. Der er en egenbetaling svarende til kr. 2.500.

Såfremt der tidligere er bevilget specialcykel fratrækkes salgsprisen for denne samt egenbetalingen.

Reparationer

Reparationer betales af familien.

Der kan dog søges om dækning af udgiften til reparationer, såfremt disse er særligt dyre med baggrund i de særlige funktioner handicapcyklen har for at afhjælpe funktionsnedsættelsen.

Drift af bil

Ansøgning om bil

Selve bilansøgningen behandles i Myndighedsfunktionen i Sundhed, Ældre, Handicap, jf. Servicelovens § 114, mens ansøgningen om nødvendige merudgifter til drift af bilen behandles i Handicapafdelingen, jf. Servicelovens § 41. Det er her vigtigt, at være opmærksom på, at der er to forskellige målgruppevurderinger.

Målgruppe

Målgruppen (personkreds) til Servicelovens [§ 114](#) stk. 1:

Kommunalbestyrelsen skal yde støtte til køb af bil til personer med et varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der i væsentlig grad:

1. vanskeliggør muligheden for at opnå eller fastholde et arbejde uden brug af bil
2. vanskeliggør muligheden for at gennemføre en uddannelse uden brug af bil eller
3. forringer evnen til at færdes, i tilfælde hvor personen har aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel i bil

Målgruppen (personkreds) til Servicelovens [§ 41](#) stk. 1:

Kommunalbestyrelsen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelsen i hjemmet af et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Det er en betingelse, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i denne lov eller anden lovgivning.

Merudgifter til bil

Når der modtages oplysning om, at der er søgt om en handicapbil, jf. Servicelovens [§ 114](#), skal familien vejledes om, hvilke økonomiske konsekvenser det har for dem, herunder hvilke merudgifter, de kan forvente at få dækket i forbindelse med kørsel i handicapbilen.

Denne vejledning bør ske, før familien skriver under på kontrakten om afdrag på handicapbilen i Myndighedsfunktionen i Sundhed, Ældre, Handicap, da de her i realiteten skriver under på, at de påtager sig en større udgift i forhold til at køre privatkørsel, som de ikke kan få godtgjort.

Ligeledes er det vigtigt, at familien gøres bekendt med, at når der sker en sagsbehandling, jf. Servicelovens [§ 41](#), på merudgifter til bilen, så skal socialrådgiveren/sagsbehandleren i Handicapafdelingen kende til det ansøgte kilometertal, som er oplyst når der ansøges om bil i Myndighed Sundhed, Ældre, Handicap, jf. Servicelovens [§ 114](#). Dette for at sikre, at der er overensstemmelse mellem de to ansøgninger og de bevillinger, der efterfølgende kan ske.

I ganske særlige tilfælde kan der ydes hjælp til betaling af driftsudgifter ud over udgiften til brændstof ved kørsel af et barn med nedsat funktionsevne eller lidelse i barnets bil.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [70-17](#) om merudgifter – transport – bil – driftsudgifter

Skift af bil

Fra 1. januar 2018 kan der først søges om ny handicapbil, når den handicapbil familien har i forvejen, er 8 år. Det betyder også, at såfremt familien ikke efter de 8 år vælger at ansøge om en ny

handicapbil, så kan der ikke længere udbetales merudgifter til reparation og service af bilen, da det ikke længere kan betragtes som en nødvendig merudgift (var ikke opstået, hvis familien havde købt en ny handicapbil).

4 forskellige situationer for bevilling af merudgifter til bil

Familien kan have anskaffet handicapbilen ud fra 4 forskellige situationer, og rådgiver skal informere forældrene om merudgifter afhængig af, hvilken situation familien befinder sig i.

Fordelingsnøgle

Ud fra den situation som familien har anskaffet en handicapbil, skal der tages stilling til en fordelingsnøgle mellem:

- Forældrenes arbejdskørsel
- Privatkørsel uden det handicappede barn
- Øvrig kørsel med det handicappede barn

Denne fordelingsnøgle skal bruges til, at lave et overblik over den forholdsmæssige fordeling af brug af bilen, sådan at der er et overblik over, hvor meget bilen anvendes til ”almindeligt privat forbrug” og hvor meget den anvendes udelukkende som handicapkompenserende bil til det handicappede barn. Denne fordelingsnøgle skal indledningsvist danne baggrund for beregning af alle eventuelle merudgifter forbundet med brug af bilen.

Der skal i første omgang ske en generel vurdering ud fra den gennemsnitlige familie på samme alder og samme livssituation, førend vi kommer til den konkrete individuelle vurdering. Her anvendes Danmarks Statistik:

<http://www.statistikbanken.dk/VARFORBR>

Der skal herefter foretages en konkret vurdering i forhold til, om familien er omfattet af en af følgende fire bestemmelser:

1. Hvor det kan sandsynliggøres (rent statistisk), at familien *ikke ville have bil*, hvis der ikke var et særligt kørselsbehov som følge af barnets nedsatte funktionsevne
2. Hvor familien har en bil *alene* til befordring af barnet
3. Hvor familien har en *ekstraordinær stor og driftsmæssig dyr bil* som følge af barnets nedsatte funktionsevne eller lidelse
4. Hvor familien i forvejen har 2 biler, men *udskifter den ene bil* til en handicapbil

Det skal ligeledes undersøges, om familien efter eget valg har købt en driftsmæssig dyrere bil, end behovet tilsiger. Er dette tilfældet beregnes merudgifterne efter den bevilgede bil.

I denne vurdering indgår f.eks.:

- Hvor arbejder forældrene, og på hvilke tidspunkter
- Har familien en bil i forvejen, så kan der bruges tal fra denne, når der søges om bil efter Servicelovens § 114, for at sammenligne og udarbejde en fordelingsnøgle
- Den gamle bils alder, kørsel og økonomi (forældres arbejdskørsel – findes på SKAT og forældres fritidskørsel m.m.)

- Er der søskende – hvor går disse i skole/dagtilbud, hvilke fritidsinteresser går de til og hvor
- Hvor langt er der til indkøbsmuligheder
- Hvor bor familie (bedsteforældre, onkler, mostre og tanter) og venner
- Hvor langt er der til offentlige transportmidler, og hvor ofte går disse

Når det er vurderet, at familien kan ydes udgifter til brændstofforbrug, skal familien fremvise et overslag over de sandsynliggjorte merudgifter til kørselsbehovet for det kommende år.

Der skal foreligge oplysninger om:

- Hvor meget kører bilen i alt pr. år
- Hvad skal kompenseres
- Hvad skal forældrene selv betale

Ved beregningen af merudgifter til kørsel tages udgangspunkt i de faktiske udgifter til brændstofforbruget. [Se bilag for takster](#) – *Drift af bil*.

Ved beregningen af merudgifter til kørsel i handicapbil skelnes mellem:

1. *Formålsbestemt kørsel*: Kørsel til behandling, hvor familien ikke ville have haft en udgift, hvis barnet ikke havde en funktionsnedsættelse.
2. *Ikke formålsbestemt kørsel (øvrige kørsel, hvor barnet er med)*: Eksempelvis familiebesøg, hvor der under alle omstændigheder ville være en udgift for familien eller personlige indkøb til barnet, hvor barnet er med, f.eks. tøj, sko m.v.
3. *Privat kørsel*: Kørsel til og fra arbejde, indkøb af dagligvarer m.v., som er kommunen uvedkommende

Note: Ankestyrelsen bruger følgende begreber; Handicapkørsel, øvrige kørsler og private kørsler.

Det samlede beløb indgår i beregningen af kommende års merudgiftsydelse til familien.

Det vurderes, at et rimeligt niveau for familiebesøg er op til 4 gange pr. måned og personlige indkøb til barnet 1 gang pr. måned. En konkret vurdering kan føre til, at det ikke er alle ansøgte kørsler, der bevilges, da det altid er en konkret og individuel vurdering, hvor barnets øvrige skånebehov indgår.

Der kan efter en konkret vurdering foretages fradrag i udgiftsdækningen til de ansøgte kilometertal ud fra en vurdering af nødvendigheden og i beregningen af den konkrete kompensation efter vurdering af sparede *kørselsudgifter* ved anden kørsel.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [70-17](#) om merudgifter - transport – bil - driftsudgifter
- [85-12](#) om merudgiftsydelse - økonomisk støtte - transportudgift - aflastning – hjemmel
- [C-12-01](#) om merudgiftsydelse - tvillinger - særskilte befodringsudgifter for den ene tvilling - hjælpemiddelbil

Familien er forpligtet til og skal meddele ændringer, der har betydning for bevillingen på merudgifter til bilen og skal ligeledes medvirke til at oplyse sagen tilstrækkeligt. Ud fra disse oplysninger foretages en konkret vurdering af, om det har betydning for den aktuelle bevilling. Bevillingen kan ændres ved enten nye oplysninger eller opfølgning på sagen, hvis der sker ændringer i familiens forhold, fx:

- Skift af arbejdsplads
- Hvis familien får flere børn
- Hvis der skæres ned på offentlig transport i familiens lokalområde
- Hvis familiens forhold i øvrigt ændrer sig i retning af at have behov for bil udover kørsel med barnet med handicappede barn (køb af sommerhus eller lign.)

I nedenstående skema angives, hvilke merudgifter, der kan godtgøres i de 4 bestemmelser for anskaffelse af handicapbil:

Først ses på det generelle, jf. Danmarks Statistik	Først ses på det generelle, jf. Danmarks Statistik	Først ses på det generelle, jf. Danmarks Statistik	Først ses på det generelle, jf. Danmarks Statistik
1	2	3	4
Familien ville ikke have haft bil, hvis ikke der var et særligt kørselsbehov som følge af funktionsnedsættelsen (70-17)	Familien havde i forvejen to biler og udskifter den ene til en handicapbil (bil nr. 2)	Familien har en bil alene til befording af barnet (bil nr. 2)	Familien har en ekstraordinær stor og driftsmæssig dy bil som følge af barnets nedsatte funktionsevne eller lidelse
<p><u>Formålsbestemt kørsel</u></p> <p>Kørsel, der er en direkte følge af barnets funktionsnedsættelse, f.eks. kørsel til undersøgelser og kontroller, fysioterapi, aflastning.</p> <p>OBS! Lægehenvist undersøgelse/behandling dækkes af sygehus. Første gang vil det være nødvendigt med et skønnet antal km.</p> <p>Hele udgiften til benzin/diesel bevilges efter følgende beregning (eksempel):</p> <p>Benzin kr. 10,91/l og bilen kører 8 km/l, dvs. kr. 1,36 pr. km</p> <p>Diesel kr. 8,47 og bilen kører 10 km/l, dvs. kr. 0,85 pr. km</p> <p>(Kilde: http://www.bilviden.dk/Energi-og-miljo/Hvor-langt-p%C3%A5-literen.aspx)</p> <p>For beregning skal forældrene oplyse registreringsnummer på bilen.</p> <p>Beregningen ajourføres ved opfølgning</p>			
<u>Ikke-formålsbestemt kørsel</u>		<u>Ikke-</u>	<u>Ikke-</u>

<p>Anden kørsel, hvor barnet er med i bilen, f.eks. kørsel til familie, venner, feriekørsel, fritidsaktiviteter osv.</p> <p>I det omfang udgifter til benzin/diesel overstiger udgifter til offentlig transport dækkes udgifterne.</p> <p>Se bilag for takster - Befordring</p> <p><i>Eksempel</i></p> <p>Antal km til ikke-formålsbestemt kørsel x kr. 1,10 pr. km, fratrukket udgiften til offentlig transport.</p> <p>OBS! Ofte vil udgiften til offentlig transport overstige familiens udgift til brændstof, hvorfor der ikke er merudgifter i forhold til ikke-formålsbestemt kørsel.</p> <p>Se evt. www.nordjyllandstrafikselskab.dk www.dsb.dk</p>		<p><u>formålsbestemt kørsel</u></p> <p>Anden kørsel, hvor barnet er med i bilen, f.eks. kørsel til familie, venner, feriekørsel, fritidsaktiviteter m.v.</p> <p>Første gang vil det være nødvendigt med et skønnet beløb med udgangspunkt i, hvor meget familien evt. kørte i tidligere alm. personbil.</p> <p>Evt. øgede udgifter til benzin/diesel i forhold til familiens tidligere bil dækkes</p> <p>Eksempel Alm. bil: Benzin kr. 10,91/l. Kører i gennemsnit 15 km/l. Udgift pr. km = kr. 0,73 Kassebil: Benzin kr. 10,91/l. Kører i gennemsnit 10 km/l. Udgift pr. km = kr. 1,10 Forskellen udgør kr. 0,37</p>	<p><u>formålsbestemt kørsel</u></p> <p>Anden kørsel, hvor barnet er med i bilen, f.eks. kørsel til familie, venner, feriekørsel, fritidsaktiviteter osv.</p> <p>Første gang vil det være nødvendigt med et skønnet beløb med udgangspunkt i, hvor meget familien evt. kørte i tidligere alm. personbil.</p> <p>Evt. øgede udgifter til benzin/diesel i forhold til familiens tidligere bil dækkes</p> <p>Eksempel Alm. bil: Benzin kr. 10,91/l. Kører i gennemsnit 15 km/l. Udgift pr. km = kr. 0,73 Kassebil: Benzin kr. 10,91/l. Kører i gennemsnit 10 km/l. Udgift pr. km = kr. 1,10 Forskellen udgør kr. 0,37</p>
---	--	---	---

		pr. km	pr. km
<u>Privat kørsel uden barnet</u>	<u>Privat kørsel uden barnet</u>	<u>Privat kørsel uden barnet</u>	<u>Privat kørsel uden barnet</u>
Udgifter til privat kørsel uden barnet dækkes ikke, da det er forudsat, at der ellers ikke er et kørselsbehov		Udgifter til privat kørsel uden barnet dækkes ikke, da det må forudsættes at personbil benyttes	Udgifter til privat kørsel uden barnet dækkes ikke, da det er kommunen uvedkommende.
<u>Reparation/service</u>	<u>Reparation/serv</u>	<u>Reparation/serv</u>	<u>Reparation/serv</u>
Der dækkes kun udgifter til reparationer, som er nødvendige af hensyn til bilens drifts- og sikkerhedsmæssige tilstand eller som er lovpligtige. Udgifterne dækkes forholdsmæssigt i forhold til brug af bilen. Formålsbestemt: Andelen dækkes 100 % Ikke-formålsbestemt kørsel: Andelen dækkes 100 % Privat kørsel: Familien skal dække den forholdsmæssige andel af den samlede regning. <i>Eksempel</i> Reparation koster kr. 10.000. På en almindelig bil ville tilsvarende reparation koster kr. 6.500. Fordeling af kørsel er Formålsbestemt kørsel: 30 % Ikke-formålsbestemt kørsel: 60 % Privat kørsel: 10 % Familiens egenbetaling udgør: Formålsbestemt kørsel: Kr. 0 Ikke-formålsbestemt kørsel: Kr. 0 Privat kørsel: 10 % af kr. 10.000 = Kr.	<u>ice</u>	<u>ice</u>	<u>ice</u>
		Der dækkes kun udgifter til reparationer, som er nødvendige af hensyn til bilens drifts- og sikkerhedsmæssige tilstand eller som er lovpligtige. Udgifterne dækkes forholdsmæssigt i forhold til brug af bilen. Formålsbestemt: Andelen dækkes 100 % Ikke-formålsbestemt kørsel: Familien skal dække den forholdsmæssige andel af, hvad det vil koste at reparere en	Der dækkes kun udgifter til reparationer, som er nødvendige af hensyn til bilens drifts- og sikkerhedsmæssige tilstand eller som er lovpligtige. Udgifterne dækkes forholdsmæssigt i forhold til brug af bilen. Formålsbestemt: Andelen dækkes 100 % Ikke-formålsbestemt kørsel: Familien skal dække den forholdsmæssige andel af, hvad det vil koste at reparere en

<p style="text-align: center;">1.000 Dvs. i alt kr. 1.000,-</p> <p style="text-align: center;">Serviceaftaler Der dækkes kun udgifter til faktiske reparationer. Serviceaftaler dækkes ikke.</p> <p style="text-align: center;">Særlig indretning F.eks. lift. Udgift til reparation dækkes 100 %.</p>		<p style="text-align: center;">almindelig familiebil</p> <p>Privat kørsel:</p> <p>Familien skal dække den forholdsmæssige andel af den samlede regning.</p> <p style="text-align: center;"><i>Eksempel</i> Reparation koster kr. 10.000. På en almindelig bil ville tilsvarende reparation koster kr. 6.500. Fordeling af kørsel er Formålsbestemt kørsel: 30 % Ikke-formålsbestemt kørsel: 60 % Privat kørsel: 10 %</p> <p style="text-align: center;">Familiens egenbetaling udgør: Formålsbestemt kørsel: Kr. 0 Ikke-formålsbestemt kørsel: 60 % af kr. 6.500 = Kr. 3.900 Privat kørsel: 10 % af kr. 10.000 = Kr. 1.000 Dvs. i alt kr. 4.900,-</p>	<p style="text-align: center;">almindelig familiebil.</p> <p>Privat kørsel:</p> <p>Familien skal dække den forholdsmæssige andel af, hvad det vil koste at reparere en almindelig familiebil.</p> <p style="text-align: center;"><i>Eksempel</i> Reparation koster kr. 10.000. På en almindelig bil ville tilsvarende reparation koster kr. 6.500. Fordeling af kørsel er Formålsbestemt kørsel: 30 % Ikke-formålsbestemt kørsel: 60 % Privat kørsel: 10 %</p> <p style="text-align: center;">Familiens egenbetaling udgør: Formålsbestemt kørsel: Kr. 0 Ikke-formålsbestemt kørsel: 60 % af kr. 6.500 = Kr. 3.900 Privat kørsel: 10 % af kr. 6.500 = Kr. 650 Dvs. i alt kr.</p>
--	--	---	--

		<p>Serviceaftaler Der dækkes kun udgifter til faktiske reparationer. Serviceaftaler dækkes ikke.</p> <p>Særlig indretning F.eks. lift. Udgift til reparation dækkes 100 %.</p>	<p>4.550,-</p> <p>Serviceaftaler Der dækkes kun udgifter til faktiske reparationer. Serviceaftaler dækkes ikke.</p> <p>Særlig indretning F.eks. lift. Udgift til reparation dækkes 100 %.</p>
--	--	--	---

Dæk

Udskiftning af dæk dækkes forholdsmæssigt som reparationer. Se under reparationer/service.
Udgangspunktet er, at dæk har en holdbarhed på 5-8 år eller 50.000 km.

Kilde: www.fdm.dk

<u>Forsikring</u>	<u>Forsikring</u>
<p>Udgifter til forsikring dækkes 100 % Familien er forpligtiget til at finde det bedst egnede tilbud. Årlige præmiestigninger dække ikke.</p> <p>Udgifter til selvrisko eller præmiestigninger som følge af skade dækkes ikke uanset om skaden er opstået, mens forældre eller evt. hjælper kørte bilen.</p>	<p>Såfremt forsikringen af hjælpemiddelbilen er dyrere end forsikringen af familiens tidligere bil, kan differencen dækkes som en merudgift.</p> <p>Familien er forpligtiget til at finde det bedst egnede tilbud. Årlige præmiestigninger dække ikke.</p> <p>Udgifter til selvrisko eller præmiestigninger som følge af skade dækkes ikke uanset om skaden er opstået, mens forældre eller evt. hjælper kørte bilen.</p>
<u>Afgifter m.v.</u>	<u>Afgifter m.v.</u>
<p>Såfremt familien har fået bevilget en kassebil, er bilen fritaget for grøn ejer afgift.</p> <p>Hvis familie er bevilget en personbil, dækkes den grønne afgift 100 %.</p>	<p>Såfremt familien har fået bevilget en kassebil, er bilen fritaget for grøn ejer afgift.</p> <p>Hvis familie er bevilget en personbil, dækkes en evt. stigning i den grønne ejer-afgift.</p> <p style="text-align: center;">Særligt vedr. dieslbiler:</p>

<p>Særligt vedr. dieselbiler: Udligningsafgift dækkes 100 %, såfremt Myndighed, Sundhed, Ældre Handicap ikke dækker udgiften</p> <p>Partikeludledningsafgift dækkes 100 %</p>	<p>Hvis familiens tidligere bil var en benzinbil dækkes udligningsafgift og partikeludledningsafgiften 100 %.</p> <p>Hvis familiens tidligere bil var en dieselbil dækkes en evt. stigning i udligningsafgiften og partikeludledningsafgiften.</p>
<p style="text-align: center;"><u>Redningstjenester (Falck m.v.)</u></p> <p style="text-align: center;">Kan ikke bevilges.</p> <p style="text-align: center;">Hvis en familie uden abonnement får brug for akut hjælp <u>som følge af barnets funktionsnedsættelse</u> skal det vurderes, hvorvidt udgiften kan dækkes. I vurderingen indgår, hvorvidt alarmcentralen burde have været benyttet.</p>	
<p style="text-align: center;"><u>Ekstra udstyr</u></p> <p>Der kan normalt ikke bevilges ekstra udstyr til bil efter Servicelovens § 41, da disse, hvis de findes nødvendige, bevilges sammen med bilen.</p> <p style="text-align: center;"><u>Pusleplads</u></p> <p>Såfremt en pusleplads (i handicapbilen) til et barn over den normale blealder (fra 6 år) ikke kan bevilges iht.</p> <p>Serviceovens § 114 eller § 112 må det vurderes, om den kan bevilges iht. Servicelovens § 41. Der skal foretages en konkret vurdering af behovet, herunder familiens kørselsbehov/afstande. Det skønnes ikke rimeligt, at et barn over den normale blealder skal forsøges skiftet på et offentligt toilet.</p>	
<p style="text-align: center;"><u>Udgifter familien selv skal afholde</u></p> <p style="text-align: center;">Påfyldning af olie, kølervæske, sprinklervæske og lign. Vask og rengøring af bilen og lign. Udskiftning af vinduesvisker, pærer og lign. Mindre vedligeholdelsesudgifter Parkeringsudgifter</p> <p>Invalideskilt/parkeringskort: Udgifter til invalideskilt dækkes ikke som en merudgift, diet skiltet giver mulighed for gratis parkering en lang række steder, hvor der ellers er betalingsparkering. Læs mere på www.handicap.dk.</p> <p>Såfremt der er behov for at etablere en særlig parkeringsplads til handicapbilen nær boligen på offentlige veje og/eller private/fællesveje med mere end en grundejer, skal borgeren kontakte Teknik- og Miljø og politiet.</p>	

Ferie

Der kan ydes hjælp til dækning af merudgifter til ferie, som familier i almindelighed holder.

Dette gælder også kortvarig ferie i udlandet, hvor der efter bekendtgørelse om ydelser efter Serviceloven under midlertidige ophold i udlandet i særlige tilfælde og efter en konkret vurdering kan gives hjælp til dækning af ekstra omkostninger, som f.eks. udgifter til rejse og ophold for en hjælper og udgifter til liftbus til transport mellem lufthavn og hotel.

Feriebolig

Der kan for eksempel være tale om familier som på grund af barnets funktionsnedsættelse har behov for en større feriebolig eller en handicapegnet feriebolig.

Differencen mellem den nødvendige bolig og en bolig i tilsvarende standard udgør merudgiften. Priserne kan oplyses af udlejningsbureauet.

Hjælpertimer

Såfremt barnets pleje- og/eller pasningsbehov er så omfattende (mindst 15 timer pr. uge), at det efter en individuel konkret vurdering findes nødvendigt, at en voksen hjælper er med på ferie, kan familien tage allerede bevilgede timer med.

Der kan gives tilskud til merudgifter til transport, rejse- og opholdsudgifter for hjælperen. Der kan som udgangspunkt ikke bevilges ekstra hjælpetimer til ferie i udlandet.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [96-16](#) om Udlandsbekendtgørelsen - midlertidige ophold - kortvarige ferieophold - ekstra omkostninger - rådighedstimer
- [28-13](#) om merudgifter ved forsørgelsen - børn - ferielejre - afholdelse af ferie - aflastning
- [C-1-08](#) om ferieophold - særlige tilfælde - udlandet - ekstra omkostninger - familibesøg - merudgifter til børn
- [C-49-03](#) om merudgifter - særlige tilfælde - ekstra omkostninger forbundet med kortvarig ferie i udlandet - psykisk funktionsnedsættelse – flybilletter
- [C-40-03](#) om muskelsvind - merudgifter - særlige tilfælde - ekstra omkostninger forbundet med kortvarigt ferieophold i udlandet - hjælpers rejse og ophold - udgift til liftbus

Færebilletter

Såfremt der er bevilget handicapbil, kan merudgiften til færebilletter godtgøres.

Differencen mellem færebilletten til handicapbilen og familiens normale udgift til færebilletter dækkes.

Ekstra udgifter

I forbindelse med ekstraudgifter på grund af barnets handicap skal der altid tages udgangspunkt i den konkrete sag.

F.eks. kan der efter en konkret vurdering ydes hjælp til merudgifter til eneundervisning på skiskole, hvis familien plejer at tage på skiferie og barnet, på grund af sit handicap, ikke kan deltage på en normal skiskole.

Ferie uden forældre

Hvis barnet holder ferie uden forældrene og hvis merudgiften ikke kan konkretiseres, kan der tages udgangspunkt i et skønnet normaludgift. [Se bilag for takster](#) – *Ferie uden forældre*.

Hjælpertimer ved ferie uden forældre

Hvis der i forbindelse med ferie, sommerlejr eller lignende bevilges hjælper, skal der foretages en konkret og individuel vurdering af behovet herfor.

Forældrene finder en hjælper, som herefter ansættes af forældrene via kontrakt. Forældrene har arbejdsgiveransvaret. Udgangspunktet for aflønningen er kommunalt løntrin 11.

Bemærk, at en ansat som udgangspunkt ikke aflønnes for mere end 7,4 timer pr. døgn og maksimalt 37 timer pr. uge.

Hvis familien i forvejen har hjælpere tilknyttet, er det differencen, der kan bevilges. Hjørring Kommune administrerer lønudbetalingen. Forud for ansættelsen kan kommunen være behjælpelig med at indhente børne- og straffeattester, da private ikke har mulighed for dette.

Forsikringer

Udgifter til nødvendige forsikringer eller nødvendige forhøjede forsikringspræmier, som er en følge af barnets eller den unges funktionsnedsættelse, kan ydes som en merudgift.

Det gælder f.eks. udgifter til dyrere forsikringer på handicapbiler, dyrere husforsikring på grund af et større antal kvadratmeter, dyrere fritids- og ulykkesforsikringer for at opnå samme dækning som andre etc.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [71-10](#) om merudgifter - børneulykkesforsikring

Fritidsaktiviteter

Den enkelte fritidsinteresse skal vurderes at være en nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse, herunder om barnet er begrænset i sine muligheder for at indgå i fritidsaktiviteter.

Det skal vurderes, hvorvidt barnet kan deltage i andre alternative fritidsaktiviteter, eventuelt billigere alternativer, på trods af funktionsnedsættelsen.

Vurderes det, at barnet kun kan gå til en fritidsaktivitet særligt tilrettelagt for børn med funktionsnedsættelser og denne fritidsaktivitet er dyrere, end en tilsvarende fritidsaktivitet for almindeligt fungerende børn, kan differencen bevilges som en merudgift.

Antallet af fritidsaktiviteter skal vurderes ud fra et individuelt skøn af, hvordan barnets dagligdag ser ud og sammenholdt med funktionsnedsættelsen, således det sikres, at barnet også får mulighed for at slappe af uden aktiviteter.

Der kan ligeledes være tale om at dække for eksempel kørsel, hvis barnet fritidsaktivitet ligger længere væk fra bopælen, end andre børns fritidsaktiviteter, og dette påfører familien en udgift, som andre familier ikke har. Se under punktet ”befordring”.

Ifølge kulturministeriets kulturundersøgelse fremgår det, at 84 % af børn og unge mellem 10-18 år går til minimum 2 fritidsaktiviteter.

Vejledende skønnes det, at der kan bevilges nødvendige merudgift til maks. til 2 fritidsaktiviteter.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [120-11](#) om nødvendig merudgift - sansehave – blind
- [93-11](#) om nødvendig merudgift ved forsørgelsen - merudgifter til børn - parallelcykel – tandemcykel
- [253-09](#) om merudgift - børn - el-kørestol - el-kørestolsfodbold
- [C-10-04](#) om børn - merudgifter - infantil autist - særligt legetøj - sandsynliggørelse af merudgift - spejlkarrusel

Vederlagsfri ride-fysioterapi

Hvis barnet af egen læge henvises til ride-fysioterapi er dette vederlagsfrit og forældrene har ingen egenbetaling og dermed ingen merudgift.

Musikterapi

Musikterapi betragtes som udgangspunkt som behandling og kan derfor ikke bevilges som en merudgift. Går barnet i et specialtilbud forventes det, at barnets særlige behov imødekommes der.

Normale udgifter til unge

Herudover er det almindeligt, at unge bruger penge på at gå på café, gå i biografen, bowle, gå i svømmehal, gå til fester/koncerter og lignende. Udgiften til disse aktiviteter er derfor ikke en merudgift.

Fritidstilbud (Special-SFO og SFO)

Såfremt det er nødvendigt pga. funktionsnedsættelsen, at et barn, når det starter i 4. klasse eller senere, har behov for pasning i kommunalt fritidstilbud, kan egenbetalingen bevilges som en merudgift.

SFO

Forældrebetalingen kan dækkes som en merudgift, såfremt det med baggrund i barnets funktionsnedsættelse er nødvendigt, at barnet fortsat passes fra 4. klasse. [Se bilag for takster – Fritidstilbud.](#)

Der skal tages højde for evt. økonomisk eller socialpædagogisk friplads samt evt. søskenderabat.

Egenbetalingen kan oplyses ved henvendelse til Pladsanvisningen i Hjørring Kommune. Yderligere oplysninger kan ses på hjemmesiden: <http://www.hjoerring.dk/borger/skole-og-uddannelse/sfo-og-klubber/special-sfo/>.

Handicaprettede kurser

Der kan ydes hjælp til forældres og eventuelt andre pårørendes merudgifter som følge af nødvendig deltagelse i kurser, som går ud på at sætte de pågældende i stand til at have barnet hjemme, passe og pleje, opdrage og kommunikere med barnet.

Hjørring Kommune tilrettelægger som udgangspunkt interne specialpædagogiske vejledningsforløb for grupper af forældre, børn eller unge eller som individuelle forløb, jf. Servicelovens [§ 11](#). Når dette er muligt, går disse forud for eksterne kurser, jf. Servicelovens [§ 41](#).

Det kan dreje sig om kurser, der giver familien indsigt i:

- de forskellige funktionsnedsættelser/lidelser
- hvilken virkning det har på barnet/den unge, og
- hvordan familien kan mestre de problemer, der kan opstå m.v.

Der kan f.eks. være tale om kurser vedrørende børn og unge, der lider af cystisk fibrose, muskelsvind, er blinde, spastiske, døve, er udviklingshæmmede eller har en psykiatrisk diagnose.

Der kan ydes tilskud til kurser i totalkommunikation (tegnsprogsundervisning m.v.) til andre end medlemmer af husstanden, hvis samværet med barnet/den unge har en sådan karakter, at udgiften kan betragtes som nødvendig for barnets fortsatte udvikling. Dette gælder f.eks. som udgangspunkt bedsteforældre, der må forventes ofte at kommunikere med og have besøg af barnet.

De udgifter, der kan være tale om, er f.eks. rejseudgifter, merudgifter ved måltider og ophold, kursusafgift, kursusmaterialer, pasning af barn/børn, som ikke skal med på kurset, såfremt der ikke findes muligheder for pasning i netværket omkring familien.

Vær opmærksom på, at kosten er inkluderet i de fleste kurser. Når dette er tilfældet, skal der ske modregning for egenbetaling pr. dag for kost. [Se bilag for takster – Kost – normaludgifter.](#)

Der er som oftest mulighed for at få madpakke med til hjemturen. Der gives derfor ikke merudgifter til kost til og fra kurset.

For at begge forældre kan passe, pleje, opdrage og kommunikere med barnet/den unge, er det vigtigt, at begge deltager i kurser af ovennævnte art. Kurserne giver begge forældre kompetencer og vil ofte være en forudsætning, for at de begge kan bevare den nære kontakt med barnet/den unge.

Behovet for kurser/temadage vil altid afhænge af en konkret vurdering og følgende kan indgå som vurderingsgrundlag:

- Er der tale om en ny diagnose?
- Barnets alder/funktionsniveau i forhold til indholdet af kurset
- Er der tale om skolestart?
- Er der tale om ung/teenager?
- Har forældrene mulighed for deltagelse i forældregrupper/-møder på barnets skole eller daginstitution?
- Har søskende mulighed for at deltage i søskendekurser?
- Får forældrene orientering om handicapet andre steder (læge, handicapteam, småbørnsvejleder, internettet m.v.)?

Der kan som udgangspunkt bevilges et kursusforløb/temadag pr. år pr. barn pr. funktionsnedsættelse.

Ved bevilling skal der være fokus på, at hvert nyt kursus indeholder nye elementer og dermed ikke er en gentagelse af et tidligere kursusindhold.

Der skal søges konkret om hvert kursus og indsendes materiale om kursusindhold eller henvisning til aktuel hjemmeside.

Kurser kan, bevilges som en enkeltudgift og skal ikke indregnes i den løbende merudgiftsydelse, idet det ikke er muligt at sandsynliggøre udgiften ved den årlige revurdering. Det er dog en betingelse, at familien i forvejen er berettiget til en løbende merudgiftsydelse, således beløbsgrænsen overstiges.

Såfremt familien ikke får en løbende ydelse, kan udgiften til kurset udbetales som en løbende ydelse over 12 måneder, såfremt de samlede merudgifter for kurset overstiger beløbsgrænsen.

Nogle foreninger afholder eksempelvis sommerhøjskoler eller konferencer, hvor indholdet er kombineret med ferie/kursus/socialt samvær. Det er ikke muligt at dække en del af udgiften som kursus og en del som ferie. Der skal laves en konkret vurdering af kursusindholdet og hvorvidt det er relevant for familien. Hvis det er tilfældet afholdes hele udgiften som kursus.

Alternativt betragtes opholdet som ferie og der skal laves en konkret vurdering af eventuelle merudgifter ved afholdelse af denne ferie, og hvorvidt det er nødvendigt, at familien afholder lige præcis denne ferie, eller om de kunne have valgt en anden form for ferie uden merudgifter.

Udover merudgifter kan en bevilling af kursus også omfatte hel eller delvis kompensation for tabt arbejdsfortjeneste, jf. Servicelovens [§ 42](#) om tabt arbejdsfortjeneste, for forsørgerne, når der ikke er mulighed for at deltage i kurser uden for arbejdstiden. Dette gælder såvel enlige som ægtepar.

Der kan ikke bevilges kurser til fagpersoner med tilknytning til familien.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [99-13](#) om merudgifter - enkeltstående - løbende udgifter - inden for et år - opfølgning
- [164-10](#) om merudgifter - handicap - barn - kortvarige ferieophold - rejseudgifter - ekstra omkostninger – udlandsbekendtgørelse

Kost og diætpræparater

Der kan ydes tilskud til merudgifter til diætkost/sondemad under forudsætning af, at behovet er tilstrækkeligt dokumenteret, bl.a. ved lægeerklæring.

Diabetes

Der kan bevilges nødvendige merudgifter, når der fra læge er dokumenteret diabetes hos barnet.

Nødvendige oplysninger om energitrin indhentes hos klinisk diætist eller læge, der ligeledes bedes oplyse, om der anvendes specialvarer, samt om der er behov for et ekstraordinært stort forbrug af juice og/eller druesukker.

Følgende kan indgå i beregningen af merudgifternes størrelse:

- Dele af startpakken ved ny-diagnosticerede. Myndighedsfunktionen i Sundhed, Ældre, Handicap har størstedelen af bevillingen
- Medicinudgifter, fratrukket evt. tilskud fra Sygeforsikringen Danmark.
- Medicin til diabetes
- Locoid creme eller andet creme: Ved hudproblemer forårsaget af plaster i forbindelse med pumpen kan der være behov for locoid creme. Efter stik er locoid creme ikke nødvendig.
- Diabeteskost. Nødvendige oplysninger om energitrin indhentes hos klinisk diætist eller læge, der ligeledes bedes oplyse, om der anvendes specialvarer, samt om der er behov for ekstraordinært stort brug af juice og/eller druesukker.
- Druesukker: Der godkendes generelt 1 pakke druesukker og 2 juicebrikker pr. uge til det fyldte 18. år, da der overordnet ikke er forskel på ønsket om optimal insulinbehandling til børne- eller voksenpatienter. Det er gældende både ved brug af pumpe- og injektionsbehandling. Druesukker er mindre koncentreret end juice. 1 pakke ugentligt kan være nødvendig. Ved yderligere forbrug henvises til at kontakte sygehuset.
- Juice: Ekstraordinært stort forbrug af juice og druesukker efter en konkret og individuel vurdering – se yderligere nedenfor. Juice kan bevilges som en nødvendig merudgift, se under pkt. ”Druesukker”. Juice bruges ved utilpashed – lavt blodsukker og så godkendes 2 juicebrikker pr. uge. Ved større forbrug skal forældre tilrådes at kontakte sygehuser for regulering af medicin.
- Befordring: Der henvises til punktet vedrørende befordring.

Behandlingsredskaber bevilges og betales af sygehuset/regionen, herunder eksempelvis pumpe, spritservietter.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [30-17](#) om hjælpemiddel – behandlingsredskab – blodsuktermåleapparat
- [22-17](#) om merudgifter - sektoransvar - behandlingsredskaber - tilbehør til insulinpumper
- [77-16](#) om merudgifter - sonderemedier - behandlingsredskab - sektoransvar
- [111-15](#) om diabetes - druesukker - lavt blodsukker
- [39-14](#) om merudgifter - kost - større arbejdsbyrde
- [10-14](#) om merudgifter - kost - beregning - diabetikere - børn
- [161-11](#) om merudgifter - nødvendig – kanylebokse
- [103-10](#) om merudgifter - diabetiker - juice - druesukker - lavt blodsukker – ulykkesforsikring
- [97-09](#) om merudgifter - diætkost - autisme – dokumentation

Tabt arbejdsfortjeneste (se også vejledende serviceniveau §§ 42 og 43)

Når et barn får konstateret diabetes, skal blodsukker måles hver anden time døgnet rundt i de første 14 dage. Barnet indlægges typisk i få dage på sygehuset. Det anbefales fra sygehuset, at der gives tabt arbejdsfortjeneste til den ene forælder i 14 dage efter udskrivelsen til brug for at få hverdagen til at fungere i hjemmet, samt instruktion og støtte til daginstitution eller skole.

Det er altid en konkret og individuel vurdering i hver enkelt sag, hvad behovet er for tabt arbejdsfortjeneste i forhold til opstart ved diabetes og derfor kan den generelle vejledning ikke benyttes. Der skal tages konkret stilling til det aktuelle behov i den konkrete sag. Det er aftalt i et samarbejde med Sygehus Vendsyssel, at det af henvendelsen fra sygehuset skal være en lægefaglig begrundelse, såfremt der anbefales tabt arbejdsfortjeneste ud over 14 dage til den ene forælder.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [69-16](#) om tabt arbejdsfortjeneste - enkelt dage – kontrolbesøg - handicappet barn
- [79-11](#) om tabt arbejdsfortjeneste - lægebehandling – hospitalskontrol

Cøliaki – glutenallergi

Det beror på en individuel, konkret vurdering af, hvor indgribende lidelsen cøliaki er for det enkelte barn for, at det kan vurderes om barnet er omfattet af målgruppen for merudgifter, jf. Servicelovens § 41. Barnet skal vurderes ud fra, at barnet spiser den korrekte kost, hvorfor barnet som oftest ikke vil udvise symptomer, der bevirker, at barnet er omfattet af målgruppen for Servicelovens § 41.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [18-17](#) om merudgifter - personkreds - mælkeallergi - laktoseintolerance - konkret og individuel vurdering - alvorlige følger - analogi med medicinsk behandling - diætkost

Såfremt det vurderes, at cøliakien er indgribende tages udgangspunkt i Cøliakiforeningens takster. [Se bilag for takster](#) – *Kost og diætpræparater – Cøliaki*.

Merudgifterne er baseret på færdigproduceret brødprodukter og tør, rå pasta. Udgiften til bage- eller røremaskiner kan ikke bevilges som en nødvendig merudgift, da det vurderes, at det kan betragtes som et almindeligt forbrugsgode.

Glutenfri kost til børn med autisme er videnskabeligt bevist, at det ikke har en gavnlig effekt. Udgiften kan derfor ikke bevilges som en nødvendig merudgift.

Energiberiget kost

Der kan ydes hjælp til småt spisende børn eller børn der ikke får tilstrækkeligt varieret kost pga. en funktionsnedsættelse. Behovet skal være tilstrækkeligt lægeligt dokumenteret. [Se bilag for takster – Kost og diætpræparater – energiberiget kost.](#)

Fødevareallergi

Det beror på en individuel og konkret vurdering af, hvor indgribende lidelsen er for det enkelte barn, for at det kan vurderes, om barnet er omfattet af målgruppen for merudgifter, jf. Servicelovens [§ 41](#).

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [18-17](#) om merudgifter - personkreds - mælkeallergi - laktoseintolerance - konkret og individuel vurdering - alvorlige følger - analogi med medicinsk behandling – diætkost
- [86-16](#) om merudgifter - personkreds - lægefaglig ordination - godkendt ernæringspræparat - analogi med medicinsk behandling - akut livstruet - umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsættelse af funktionsevnen
- [67-16](#) om merudgifter - personkreds - medfødt misdannelse eller mangel - cøliaki - laktoseintolerance - fødevareallergi

[Se bilag for takster](#) – *Kost og diætpræparater – Fødevareallergi.*

Kræsekost

Der kan ydes hjælp til kræsekost til børn og unge med konstateret cancer, hvor behandlingen påvirker lysten til mad. Behovet skal være lægeligt dokumenteret. [Se bilag for takster – Kost og diætpræparater – Kræsekost.](#)

Laktoseintolerance

Det beror på en individuel og konkret vurdering af, hvor indgribende laktoseintolerancen er for det enkelte barn for, at det kan vurderes om barnet er omfattet af målgruppen for Servicelovens [§ 41](#). Svære tilfælde af laktoseintolerance kan i særlige tilfælde være omfattet af målgruppen.

Merudgiften forbundet med laktoseintolerance vil dog ofte ikke overstige mindstebeløbet efter Servicelovens [§ 41](#). [Se bilag for takster](#) – *Kost og diætpræparater – Laktoseintolerance.*

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [18-17](#) om merudgifter - personkreds - mælkeallergi - laktoseintolerance - konkret og individuel vurdering - alvorlige følger - analogi med medicinsk behandling – diætkost
- [86-16](#) om merudgifter - personkreds - lægefaglig ordination - godkendt ernæringspræparat - analogi med medicinsk behandling - akut livstruet - umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsættelse af funktionsevnen
- [67-16](#) om merudgifter - personkreds - medfødt misdannelse eller mangel - cøliaki - laktoseintolerance - fødevareallergi

Merudgifter til spædbørn, der er disponeret for allergi

Spædbørn, der er disponeret for allergi, men hvor allergien ikke er brudt ud, har ikke en langvarig og indgribende lidelse. Det gælder også, selvom begge forældre har den samme allergi, og barnet derfor er dobbeltdisponeret. Forældrene har derfor ikke ret til dækning af merudgifter

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [23-17](#) om dækning af merudgifter — dækning af tabt arbejdsfortjeneste - langvarig og indgribende lidelse - spædbørn - allergi - for tidligt fødte

[Se bilag for takster](#) – *Kost og diætpræparater – Merudgifter til spædbarn disponeret for allergi.*

Modermælkserstatning til børn under 1 år med diagnosticeret mælkeallergi

Det beror på en individuel og konkret vurdering af, hvor indgribende mælkeallergien er for det enkelte barn for, at det kan vurderes om barnet er omfattet af målgruppen for Servicelovens [§ 41](#).

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [18-17](#) om merudgifter - personkreds - mælkeallergi - laktoseintolerance - konkret og individuel vurdering - alvorlige følger - analogi med medicinsk behandling – diætkost
- [86-16](#) om merudgifter - personkreds - lægefaglig ordination - godkendt ernæringspræparat - analogi med medicinsk behandling - akut livstruet - umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsættelse af funktionsevnen

Til spædbørn, der ikke kan tåle mælk, kan der f.eks. ydes hjælp til merudgifter til erstatningspræparater. Sygesikringen giver tilskud til højt hydrolyserende modermælks-erstatningspræparater. Det forudsætter, at lægen udskriver en såkaldt ”grøn recept”, som giver 60 % i tilskud. Denne lovgivning går forud for Servicelovens [§ 41](#).

Egenbetalingen udgør således de sidste 40 % af modermælkserstatningen. Denne andel er som udgangspunkt normaludgiften til kosten. Såfremt barnet får almindelig ernæring sideløbende med ernæringspræparatet, vil der kunne skulle ske en forholdsmæssig godtgørelse. [Se bilag for takster](#) –

Kost og diætpræparater – Mælkeallergi for børn under 1 år – Højt hydrolyseret modernælkserstatning.

Modernælkserstatning til børn over 1 år med diagnosticeret mælkeallergi

Det beror på en individuel og konkret vurdering af, hvor indgribende mælkeallergien er for det enkelte barn for, at det kan vurderes om barnet er omfattet af målgruppen for Servicelovens [§ 41](#).

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [18-17](#) om merudgifter - personkreds - mælkeallergi - laktoseintolerance - konkret og individuel vurdering - alvorlige følger - analogi med medicinsk behandling – diætkost
- [86-16](#) om merudgifter - personkreds - lægefaglig ordination - godkendt ernæringspræparat - analogi med medicinsk behandling - akut livstruet - umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsættelse af funktionsevnen

Til små børn, der ikke kan tåle mælk, og hvor det er konstateret, at lidelsen er langvarig og indgribende kan der ydes hjælp til merudgifter til hydrolyseret modernælkserstatning. Det anbefales som minimum frem til 3 års alderen og gerne længere, svarende til den mængde mælk børn uden mælkeallergi skal have. [Se bilag for takster](#) - *Kost og diætpræparater – Mælkeallergi for børn fra 1 år.*

Sondemad

Der kan ydes hjælp til børn, der ernæres helt eller delvist med sondemad. Der modregnes en forholdsmæssig egenbetaling.

Hvis barnet ernæres udelukkende med sondemad, skal forældrene have en egenbetaling til kost pr. dag, jf. KL's takser
[Se bilag for takster](#) - *Kost og diætpræparater – Sondemad.*

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [77-16](#) om merudgifter - sonderemedier - behandlingsredskab - sektoransvar

Føllings sygdom

Udgifterne til særlige diætpræparater til børn med phenylketonuri (PKU/Føllings sygdom) afholdes af Region Hovedstaden (pr. 1/7-12 overgået fra Staten og består fortsat af Kennedy Institutet - Statens Øjenklinik). Præparaterne rekvireres direkte hos Institutet, bortset fra præparatet Aminogran, der distribueres via apotekerne.

Særlige diætpræparater

Udgifterne til særlige diætpræparater, som fremstilles på sygehuset, og som pågældende skal indtage som led i en sygehusbehandling, afholdes af sygehusvæsenet.

Konsulentbistand som merudgift

Konsulentbistand kan bevilges som en merudgift efter [§ 41](#), når ydelsen kan sammenlignes med kursus/information.

Bevillingen gives til familien, herunder forældre og søskende i forhold til barnet med funktionsnedsættelsen.

Konsulentbistanden kan evt. gives via Familiehuset Kløvergården, som et internt tilbud. Dette går forud for evt. ekstern konsulentbistand. Samtale-/terapiforløb kan ikke bevilges som en merudgift.

Medicin

Der kan ydes hjælp til egenbetalingen af tilskudsberettiget medicin, som er nødvendig på grund af en nedsat funktionsevne eller en kronisk eller langvarig lidelse hos børn og unge. Der ydes tilskud til den billigste medicin, medmindre det er lægeligt dokumenteret, at substitutionspræparater ikke tåles af barnet.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [35-16](#) om merudgifter - personkreds - medicinsk behandling - akut livstruet - umiddelbar risiko for væsentlig og varig nedsættelse af funktionsevnen
- [89-15](#) om merudgifter - personkreds - medicinsk behandling - akut livstruet
- [C-9-04](#) om medicinudgifter - merudgifter ved forsørgelsen - personkreds - astma og allergi

Subsidiaritet

Hjælp til dækning af merudgifter, jf. Servicelovens [§ 41](#), er subsidiær til anden lovgivning, hvilket betyder, at det er en forudsætning for hjælp i form af merudgiftsydelser efter Serviceloven [§ 41](#), at udgifterne ikke kan dækkes af andre bestemmelser i Serviceloven eller efter anden lovgivning. Hvis en families medicinudgifter kan dækkes fx af Sundhedsloven, skal disse bestemmelser anvendes, førend det vurderes, om familien kan få dækket merudgiften, jf. Servicelovens [§ 41](#). Der kan således ikke ydes hjælp, jf. Servicelovens [§ 41](#), til den del af udgifterne, som i forvejen er dækket af Sygesikringen Danmark eller andre private forsikringer/-ordninger. Der skal således være tale om en reel merudgift for familien.

Merudgiftsudbetaling

Merudgiften skal beregnes og udbetales som en løbende merudgift, så forældrene selv betaler medicinregningen. På den måde sker der så indberetning til Sygesikringen Danmark, og kommunen betaler kun den andel af merudgiften til medicin, som der er lovhjæmmel til.

Medicinbevilling

Der kan i særlige tilfælde udfærdiges en medicinbevilling:

- Ved tvivl om, hvorvidt barnet/den unge ellers ikke vil få sin medicin med begrundelse i forældrenes manglende økonomiske formåen.
- Ved opstart af en sag, hvor det kan være svært at beregne den præcise merudgift på medicin. Medicinbevillingen gælder for 3 mdr., hvorefter det er muligt at beregne merudgiften.
- Ved omlægning af et barns medicin, da det kan være svært at beregne den præcise merudgift på medicinen. Medicinbevillingen gælder for 3 mdr., hvorefter det er muligt at beregne merudgiften.
- Børn, der er udsat for hyppige skift/ændringer i deres medicin og som får mange forskellige præparater.

Tilskudsberettiget medicin

Såfremt forældrenes egenbetaling på lægeordineret tilskudsberettiget medicin overstiger kr. 4.030 årligt (2018), så skal familien henvises til at få søgt enkelttilskud eller kronikertilskud gennem den ordinerende læge. Kommunen kan kun yde dækning af medicinudgifter svarende til forældrenes egenbetaling. Der skal søges enkelttilskud til præparater, der ikke automatisk ydes tilskud til af Sygesikringen.

Automatisk kronikertilskud

Fra 1/1 2016 bliver kronikertilskud givet automatisk til berettigede borgere – læger.

Fast årligt egenbetalingsloft på tilskudsberettiget medicin

Med virkning fra 1/1 2016 indføres et fast årligt egenbetalingsloft på udgifter til tilskudsberettiget medicin opgjort i tilskudspriser. Det betyder, at alle brogere automatisk får 100 % tilskud til tilskudsprisen på tilskudsberettiget medicin, når borgeren har haft en årlig egenbetaling til tilskudsberettiget medicin. [Se bilag for takster](#) – *Kronikertilskud*.

Såfremt der alene er merudgifter til tilskudsberettiget medicin, vil merudgifterne ikke overstige beløbsgrænsen for merudgifter, hvorfor der ikke kan gives bevilling.

Sygesikringen Danmark

Er barnet tilmeldt Sygesikringen Danmark fratrækkes evt. tilskud før beregningen foretages af de årlige merudgifter til medicin.

Sygesikringen Danmark yder tilskud, når den udleverede medicin indgår i CTR saldoen:

Gruppe	1	2	5
Andel med offentligt tilskud	100%	100%	50%
Andel uden offentligt tilskud	50%	100%	25%

Lægeordineret, men uden offentligt tilskud	50%	50%	25%
--	-----	-----	-----

Ernæringsdrikke

Sygesikringen Danmark yder ikke tilskud til ernæringsdrikke.

Sandsynliggørelse

Det påhviler forældrene at sandsynliggøre barnets/den unges medicinudgifter. Dette kan gøres ved, at forældrene fremviser ekspeditionslisters fra apoteket.

Enkelttilskud

Der kan i særlige tilfælde, jf. Sundhedslovens [§ 145](#), ydes enkelttilskud til medicin, der er lægeordineret, og som der ikke ydes generelt tilskud til efter Sundhedslovens [§ 144](#).

Tilskuddet ansøges af barnets eller den unges læge hos Sundhedsstyrelsen.

Eksempler på medicin, der gives enkelttilskud til:

- ADHD: Ritalin, Methylphenidat, Strattera og Modafinil
- Forstoppelse: Movicol
- Græspollenallergi: Grazax

Forhøjet tilskud

Nogle lægemidler indeholder det samme lægemiddelstof, men har forskellige tilsætningsstoffer. Disse lægemidler kaldes synonyme og danner en tilskudsgruppe. Hvis den medicin, der er udstedt recept til, indgår i en tilskudsgruppe, gives kun fuldt tilskud til den billigste medicin i gruppen.

Hvis der bruges et af de dyrere præparater i en tilskudsgruppe, skal forældrene selv betale hele forskellen mellem prisen på den billigste og den dyrere medicin med mindre, der er givet bevilling på forhøjet tilskud.

Tilskuddet ansøges af barnets/den unges læge hos Sundhedsstyrelsen. For at få tilskud skal der eksempelvis være tale om:

- Allergi overfor tilsætningsstoffer i den billigste medicin
- Bivirkninger ved brug af den billigste medicin

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [31-14](#) om nødvendige merudgifter - kopimedicin - prisforskel - bivirkninger - allergi

Ikke tilskudsberettiget medicin

Der kan dog ydes hjælp til nødvendig medicin, som ikke er tilskudsberettiget, hvis udgifterne er en følge af funktionsnedsættelsen eller en kronisk eller langvarig lidelse.

Terminaltilskud

Børn og unge, som er i terminalfasen, kan få al medicin gratis, når de har en bevilling af terminaltilskud fra Sundhedsstyrelsen. Ansøgning sker gennem lægen. En bevilling af terminaltilskud er tidsbegrænset.

Medicintilskudsberegning

De årlige medicinudgifter kan beregnes på www.medicinpriser.dk

- Indtast lægemidlets navn og evt. styrke– søg.
- Så fremkommer lægemidlet med forskellig dosis/styrker og pakningsstørrelser.
- Klik på den, du skal bruge.
- Klik i det blå felt ”Tilføj til medicinliste”
- Klik på medicinpriser i stien, hvis der bruges flere præparater og gentag.
- Præparatet er nu at se til højre i lille firkant: ”medicinlisten”.
- Under medicinlisten klikkes på menupunktet: ”beregne egenbetaling”.

Herefter udfyldes de hvide felter:

- Patientgruppe: Vælg: ”Almen barn”
- Din CTR. Saldo: Vælg: ”0”.
- Hvis det er et præparat, der skal søges ”Enkeltilskud” til udfyldes næste hvide rubrik: ”Modtager du særlige tilskud til din medicin?": Vælg: ”ja”.
- Kommunalt tilskud: ”0”
- Vælg: ”Næste”.
- Hvis der er Enkeltilskud på medicinen: Vælg: pil ned – ”enkeltilskud”.
- Herefter fremkommer det eller de præparater, man har valgt, og her sættes ”årlige antal pakker” på. Tryk dernæst: ”Beregne egenbetaling for dette køb”.
- Så fremkommer egenbetalingen.

Plejeartikler/personlig hygiejne

I forbindelse med plejen af et barn eller ung med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller indgribende lidelse kan der være merudgifter til forskellige plejeartikler.

Hvilke plejeartikler, der er merudgifter til afhænger af det enkelte barns plejebehov. [Se bilag for takster – Plejeartikler.](#)

Rengøring

Som udgangspunkt kan der ikke bevilges rengøring som aflastning til forældre, idet rengøring er en nødvendig aktivitet i alle husstande og behovet for rengøring ikke er afledt af barnets

funktionsnedsættelse. Det bør i stedet vurderes, om der kan ydes støtte til praktisk hjælp, jf. Servicelovens [§ 83](#).

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [75-16](#) om personlig hjælp og pleje - praktisk hjælp i hjemmet - hjælpemiddel - rengøring - håndsørkninger - midlertidigt ophold

Såfremt der er ekstra behov for rengøring, som en nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse/lidelse og barnets funktionsnedsættelse vil blive forværret, hvis ikke der gøres ekstra rent, kan der efter en konkret og individuel vurdering bevilges rengøring.

Et eksempel herpå kan være et barn, der har cancer, og hvor det lægeligt er dokumenteret, at der kræves ekstra rengøring i de rum, barnet opholder sig, eller hvis barnets/den unges funktionsnedsættelse medfører et ekstraordinært stort behov for rengøring, eksempelvis ved uhensigtsmæssig omgang med egen afføring. I disse situationer kan der bevilges merudgifter til rengøring svarende til 1 time pr. uge.

Der vil som hovedregel kunne ydes timebetaling svarende til taksten i et autoriseret rengøringsfirma

Der kan, såfremt det vurderes som afløsning/aflastning til forældrene, bevilges rengøring, jf. Servicelovens § 84.1 efter en konkret og individuel vurdering – gerne i samarbejde med kommunens visitator. Afgørelsen tager udgangspunkt i det niveau for rengøring, som svarer til kommunens serviceniveau på området.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [3-18](#) om afløsning - personkreds - selvudpeget hjælper - udmåling – overkompensation
- [85-13](#) om aflastningsordning - merudgiftsydelse - børn - særlig behov
- [78-11](#) om merudgifter ved forsørgelsen - indlæggelse - aflastning - pasning - sektoransvarlighedsprincip

Sygehusophold

Hvis et barn eller en ung indlægges på sygehus på grund af den nedsatte funktionsevne/lidelse, kan der ydes hjælp til dækning af nødvendige merudgifter under forudsætning af, at det er nødvendigt:

- at en eller begge forældre er til stede, f.eks. så de hurtigt kan tilkaldes
- for at opnå den mest hensigtsmæssige behandlingsstrategi
- nødvendig information fra læge/sygehus

Nødvendigheden af begge forældres tilstedeværelse pga. lidelsen skal dokumenteres af læge eller sygehus.

Hvis det er lægeligt dokumenteret, at begge forældre skal være til stede på sygehuset, skal det afklares med sygehuset, om de afholder udgiften til ophold og transport for begge forældre, inden

der træffes endelig afgørelse. Der henvises til Bekendtgørelse om befordring og befordringsgodtgørelse efter Sundhedsloven.

Overnatning

Der kan ydes hjælp til merudgifter til overnatning for forældrene på sygehusets patienthotel eller lignende, hvis sygehuset ikke stiller gratis sengeplads til rådighed.

Kost

Der kan ydes hjælp til dækning af merudgifter til kost til forældre og søskende, når sygehuset ikke stiller forplejning til rådighed. Der skal ske modregning for de normale udgifter til kost. [Se bilag for takster – Kost – normaludgifter.](#)

Befordringsudgifter

Under barnet/den unges ophold på sygehus el.lign. ydes hjælp til betaling af forældrenes merudgifter til befordring til besøg hos barnet/den unge, i det omfang besøgene er nødvendige af hensyn til barnet/den unge.

Denne kørsel dækkes med billigste offentlige transport eller statens lavest km-takst. Se bilag for takster – [KL's satser og/eller Befordring.](#)

Vær opmærksom på, at befordringsudgifter til og fra indlæggelsen ydes fra Regionen v/Kørselskontoret, Aalborg Sygehus.

P-afgift

Kan alene bevilges, hvis det ikke er muligt at parkere uden afgift i en afstand af 500 m fra sygehuset.

Undtagelsen herfra er børn og unge, der har en alvorlig nedsat gangfunktion, men ikke benytter kørestol.

Vask og tørring

Hvis barnets nedsatte funktionsevne eller indgribende kronisk eller indgribende langvarige lidelse medfører merudgifter til ekstra vask og tørring, kan der efter en konkret vurdering ydes hjælp hertil.

Forældrene skal sandsynliggøre sammenhængen mellem barnets funktionsnedsættelse og behovet for ekstra vask.

Som udgangspunkt følges Energistyrelsens anbefaling om hele året at tørre tøj udendørs, hvorfor tørretumbling af tøj heller ikke som udgangspunkt betragtes som en nødvendig merudgift.

Når merforbruget ved ekstra vask og tørring skal sandsynliggøres anmoder socialrådgiveren/sagsbehandleren forældrene om at beskrive følgende:

- Antallet af ugentlige vaske for hele familien
- Beskrive hvad, der vaskes ud over det normale

Herefter vurderes hvor mange vaske og evt. tørringer, der er tale om som et merforbrug.

Oplysningerne om børnefamiliers normalforbrug af vask og tørring anvendes i forbindelse med vurderingen af, om en familie har merudgifter forbundet hermed, og omfanget af en eventuel merudgift.

Normal vask	Ca. 2,2 vaske pr. person pr. uge
Normalforbruget er skønnet på baggrund af oplysninger om en husstand på 2,2 personer, jf. Energistyrelsen og SEAS-NVE. Se bilag for takster – <i>Vask og tørring</i>	

Normal tørring	Ca. 1,4 tørring pr. person pr. uge
Normalforbruget er skønnet på baggrund af oplysninger om en husstand på 2,2 personer, jf. Energistyrelsen og SEAS-NVE. Se bilag for takster – <i>Vask og tørring</i>	

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [77-11](#) om merudgifter ved forsørgelsen - nødvendige merudgifter - ødelæggelser - forbrug - autistisk barn

Vådligger

Børn, der alene ikke kan ligge tørre i sengen om natten (enuresis nocturna), kommer normalt ikke ind under Servicelovens [§ 41](#).

I specielle tilfælde, hvor alle behandlingsmuligheder er udtømte (Minirin, ringeapparat el. lign.), barnet er i skolealderen (6 år eller ældre), og der er udsigt til, at lidelsen er indgribende og kronisk eller langvarig, kan der efter en konkret vurdering ydes hjælp efter Servicelovens [§ 41](#).

Hvis lægen efter de afprøvede behandlinger vurderer, at disse er afprøvet tilstrækkeligt eller ikke er anvendelige for barnet/ikke har den nødvendige effekt, og barnet derfor fortsat er vådligger i flere år frem, foretages en vurdering af, om barnet er i målgruppen for at få hjælp.

Såvel bevilling og afslag foretages altså ud fra en konkret vurdering og indhentet statusattest fra den behandlende læge/sygehus.

Bleer

Hvis behovet er begrundet i en varig nedsat funktionsevne kan hjælpen bevilges som et hjælpemiddel, jf. Servicelovens [§ 112](#), såfremt væsentlighedskriteriet er opfyldt, dvs. de tilfælde,

hvor barnets nedsatte funktionsevne gør, at der ikke er udsigt til, at barnet nogen sinde vil blive renligt.

Ovenstående er gældende for:

- bleer til børn, der er udover den alder, hvor det er sædvanligt at bruge ble.
- svært inkontinente i forhold til inkontinensunderbukser
- badetøj, hvis det vurderes, at der er behov for dette udover almindelige brug i fritiden.

Der kan dog være tilfælde, hvor varighedskriteriet ikke kan anses for at være opfyldt i forhold til Servicelovens [§ 112](#), men nok i forhold til [§ 41](#), og hvor hjælpen derfor kan gives jf. Servicelovens [§ 41](#).

Såfremt barnet har en alder, hvor det er sædvanligt at bruge ble, og barnet er omfattet af målgruppen for Servicelovens [§ 41](#) kan udgiften til bleer, der overstiger de udgifter, som forældre til raske børn på samme alder har, bevilges, som en nødvendig merudgift. Dette kan fx være på grund af et usædvanligt stort forbrug af bleer, som har en sammenhæng med barnets funktionsnedsættelse. Hvis der ikke er tale om et ekstraordinært stort forbrug af bleer, men blot at barnet bruger ble grundet dets funktionsnedsættelse, vil det først kunne betragtes som en merudgift, når barnet starter i skole, hvor det er almindeligt, at barnet ikke bruger ble længere.

Aldersgrænsen er fastsat på baggrund af oplysninger om, hvornår udredning og behandling af inkontinens iværksættes i sundhedsvæsenet, jf. oplysninger fra [Videns center om inkontinens hos børn og unge](#). [Se bilag for takster – Bleer](#).

Vådliggerlagen

Som udgangspunkt antages det, at der ikke vil være merudgifter til vådliggerlagner og ekstra vask i forbindelse med enuresis, såfremt den korrekte ble anvendes.

Ekstra vask og tørring

Som udgangspunkt antages det, at der ikke vil være merudgifter til ekstra vask og tørring i forbindelse med enuresis, såfremt den korrekte ble anvendes.

Som hovedregel medtages ikke tørring af tøj i tørretumbler, idet Energistyrelsen opfordrer til, at man tørretumbler så lidt tøj som muligt. For øvrige oplysninger henvises til afsnittet om vask og tørring. [Se bilag for takster – Vask og tørring](#).

Renovation

Flere familier til børn, der bruger ble, har større affaldscontainere. Er behovet for en større affaldscontainer alene begrundet i, at barnet med funktionsnedsættelsen eller lidelsen kan der dækkes merudgifter i forhold til forskellen mellem udgifterne til almindelig helårsstativ og den mindste container. [Se bilag for takster – Renovation](#).

Andre udgifter

Ovennævnte udgifter er ikke udtømmende og andre udgifter vil kunne dækkes, hvis de efter en konkret vurdering må anses for velbegrundede og sandsynliggjorte merudgifter på grund af den nedsatte funktionsevne.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [C-10-04](#) om børn - infantil autisme - særligt legetøj - sandsynliggørelse af merudgift - spejlkarrusel - merudgifter

Bemærk: Ankestyrelsen i ovenstående afgørelse har fastslået, at der ikke kun skal foretages vurdering af den enkelte ansøgte udgift, men at vurderingen også skal foretages i forhold til udgiftsniveauet i forhold til andre familier.

Ankestyrelsens afgørelse går på en spejlkarrusel, men kan også bruges i forhold til andre udgifter. Eksempelvis kan en fritidsinteresse godt være begrundet i barnets handicap, men udgiften er ikke nødvendigvis højere end normale fritidsinteresser.

Eksempler på merudgifter, der som udgangspunkt ikke bevilges efter Servicelovens § 41:

Børneulykkesforsikringer

Børneulykkesforsikringer dækkes ikke, da de ikke betragtes som nødvendig merudgift ved forsørgelse af et barn med nedsat funktionsevne.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [71-10](#) om merudgifter - børneulykkesforsikring

Computere, computermus, iPads og smartphones og andet elektronisk udstyr

Computere, iPads og smartphones m.v. anses som et almindeligt forbrugsgode og dermed ikke en nødvendig merudgift, jf. Servicelovens [§ 41](#).

Særligt tilbehør, der er nødvendigt i forhold til barnets handicap, kan søges via Institut for Syn og Teknologi. Hvis computeren skal bruges i forbindelse med skolen, er det skolen, der skal betale udgiften.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [C-9-01](#) om computer - førskolebarn - nedsat kommunikationsevne - afhjælpe eller udvikle - partshøring - hjælpemidler - merudgifter

Computerspil

Der kan lånes computerspil og lignende på biblioteket eller købes spil på tilsvarende vis som familier med børn uden handicap.

Konsulent fra Teknologicentret for Handicappede har oplyst, at ”*med udgangspunkt i Lov om Social Service og Folkeskoleloven stiller teknologicentret for handicappede sin viden og erfaring omkring teknologi, kommunikation og handicap til rådighed vederlagsfrit.*

Til børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, kan der foretages en tværfaglig udredning af barnets funktionsnedsættelse herunder kommunikationspotentiale og behov. Hjælpemidler/computerprogrammer m.v. udlånes i afprøvningsperioden vederlagsfrit af Teknologicentret”.

Emla-plastre

Udgiften til Emla-plastre anses ikke for at være en nødvendig merudgift, da udgiften ikke er nødvendig for at få dagligdagen til at fungere.

For tidligt fødte børn

Forældre, der får et for tidligt født barn, kan ikke alene, på grund af den for tidlige fødsel og de eventuelle ”normale” komplikationer, der kan være forbundet herved, få dækket deres udgifter.

Det for tidligt fødte barn tilhører kun målgruppen efter Servicelovens [§ 41](#), såfremt det kan dokumenteres, at barnet har en varig og nedsat funktionsevne eller en indgribende kronisk eller indgribende langvarig lidelse.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [23-17](#) om dækning af merudgifter — dækning af tabt arbejdsfortjeneste - langvarig og indgribende lidelse - spædbørn - allergi - for tidligt fødte

Kanylebokse og andre artikler til behandlingen

Udgiften til kanylebokse kan ikke betragtes som en merudgift, da det er en driftsudgift som følge af bortskaffelse af brugte kanyler.

Andre artikler som spritservietter og insulinpenne betragtes som hjælpemidler og skal søges godtgjort, jf. Servicelovens [§ 112](#). Spritservietter kan også i særlige tilfælde betragtes som en del af behandlingen (ved afspritning af stikkeområdet ved pumpebehandling) og er dermed en udgift jf. Sundhedsloven.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [161-11](#) om merudgifter - nødvendig – kanylebokse

Kontingenter til handicapforeninger

Udgiften til handicapforeningskontingenter betragtes ikke som nødvendige merudgifter, da udgiften ikke er nødvendig for at få dagligdagen til at fungere.

Musikterapi

Musikterapi betragtes som udgangspunkt som behandling og kan derfor ikke bevilges som en merudgift. Går barnet i et specialtilbud forventes det, at barnets særlige behov imødekommes der. Det Sociale Nævn har i en konkret klagesag tidligere fastholdt Hjørring Kommunes afgørelse herom.

Ortopædisk fodtøj

Hvis det er nødvendigt med ortopædisk fodtøj, herunder fodtøj der tilgodeser en foddeformitet, ydes hjælpen efter Servicelovens [§ 112](#). Der kan ikke ydes hjælp til egenbetalingen, med mindre det er pga. ekstraordinært stort slid på de ortopædiske sko.

Psykolog og anden behandling

Der kan ikke ydes udgifter til behandling i henhold til Servicelovens [§ 41](#). Vurderingen foretages, jf. Servicelovens [§ 11](#), såfremt behovet ikke imødekommes af andre bestemmelser, herunder eksempelvis Sundhedsloven, Aktivloven eller via de forskellige handicapforeninger.

Rengøring

Der kan som udgangspunkt ikke bevilges merudgifter til rengøring, da dette ikke er afledt af barnets funktionsnedsættelse.

Det bør vurderes, om der kan ydes støtte til praktisk hjælp jf. Serviceloven [§ 83](#) eller afløsning/aflastning, jf. Servicelovens [§ 84.1](#).

Undtagelsen er, hvis barnet/den unge pga. funktionsnedsættelsen har behov for ekstra rengøring pga. eksempelvis cancer eller hvis barnets/den unges funktionsnedsættelse medfører et ekstraordinært stort behov for rengøring, eksempelvis ved uhensigtsmæssig omgang med egen afføring.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [75-16](#) om personlig hjælp og pleje - praktisk hjælp i hjemmet - hjælpemiddel - rengøring - håndsørkninger - midlertidigt ophold

Rådgivning

Børn og unge med adfærdsvanskeligheder eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt deres familier tilbydes råd og vejledning, jf. Serviceloven §§ 11 og 52 samt tilbud om særlig støtte i henhold til Folkeskoleloven m.fl. via PPR (Pædagogisk, psykologisk rådgivning)

Særligt legetøj

Der kan som udgangspunkt ikke bevilges særligt legetøj som en merudgift, idet det må antages, at der er andre udgifter, forældrene i givet fald ikke har – eksempelvis udgifter til fritidsaktiviteter eller almindeligt legetøj.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [C-10-04](#) om børn - infantil autist - særligt legetøj - sandsynliggørelse af merudgift - spejlkarrusel - merudgifter

Uddannelse

Merudgifter, der opstår i forbindelse med uddannelse, ydes efter Undervisningsministeriets regler.

Visualiseringsprogrammer

Der kan som udgangspunkt ikke bevilges visualiseringsprogrammer, herunder Board-maker-programmer.

Ødelæggelser og slitage

Der kan ikke medtages et anslået fast beløb til ødelæggelser og slitage i de årlige merudgifter.

Hvis der rent undtagelsesvis ydes hjælp til dette, skal det ske efter en individuel konkret vurdering af arten og omfang af såvel barnets lidelse, som de konkrete ødelæggelser/udgifter sammenholdt med de udgifter forældre normalt forventes at få.

Endvidere skal det vurderes, om ødelæggelserne kan undgås ved en pædagogisk indsats eller anden indretning af barnets omgivelser. Udgiften og den konkrete funktion af det ødelagte/slidte skal have en tæt sammenhæng med barnets funktionsnedsættelse.

Udgifterne til ødelagt indbo skal godtgøres i det omfang, de overstiger de udgifter en familie almindeligvis har hertil, hvis udgifterne ikke kunne undgås ved pædagogiske tiltag og indretning af barnets omgivelser.

Gældende principafgørelser fra Ankestyrelsen for området:

- [77-11](#) om merudgifter ved forsørgelsen - nødvendige merudgifter - ødelæggelser - forbrug - autistisk barn.